

IN EVENWICHT

of

de kiemen van onderwijsverandering

Leon Pensaert

2015

PERSONAGES

Z.E.H. JAN VAN GINDER, directeur van het college Heilige Maagd

BERT VAN ONGEVAL, leraar godsdienstwetenschappen

ANDRE DERWEDUWE, regent Nederlands met verworven rechten hogere cyclus

FRANS NEUCKENS, regent wiskunde

WIM GROOTAERS, licentiaat biologie

E.H. DIRK VAN HEMELRIJCK, classicus

ANNE PAARDEKOPER, romaniste

JOS VAN VLAENDEREN, romanist

Z.E.H. YVES LECLEF, inspecteur Frans van het bisdom

Intercomstem

Het stuk speelt in de jaren 70 van de vorige eeuw in een college..

Decor: podium: driekwart lerarenkamer: grote tafel met stoelen, een prikbord...; en één kwart ruimte met tweezit, tafel en stoel.

1ste AKTE

1ste scène

De leraren komen de lerarenkamer binnen, gaan aan de grote tafel zitten en wachten op directeur Van Ginder.

NEUCKENS

Allez! Mijn dertigste jaar in het katholiek onderwijs staat in de steigers.

VAN ONGEVAL

En altijd in hetzelfde college, Frans?

NEUCKENS

Ik heb nooit hoeven pendelen van de ene school naar de andere.

VAN ONGEVAL

Eigenlijk benijd ik je. Als ik mijn fulltime maar behoud!

GROOTAERS

Er moeten kinderen worden gemaakt. Heb jij al iemand?

VAN ONGEVAL

Je kunt toch niet met iedereen.... De kerk...

GROOTAERS

Zonder producten van drift en passie worden wij werkloos.

NEUCKENS

Nooit iemand benijden, Bert. Dat wil de kerk niet. Jaloersheid is één van de zeven hoofdzonden.

Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw... of wat hem ook maar toebehoort.

VAN ONGEVAL

En zo maar uit de bijbel citeren!

GROOTAERS

Vreemd, zo iets te horen uit de mond van de Frans.

NEUCKENS

Het college van de Heilige Maagd, Onbevlekt Ontvangen heeft me al die jaren in zijn armen gesloten.

GROOTAERS

Onbevlekt ontvangen! Tweeduizend jaar geleden kwam dat meer voor dan nu, Bert.

VAN ONGEVAL

Wat bedoel je, Wim?

GROOTAERS

Biologisch! Bert, asjeblijft!

NEUCKENS

Godsdienst wiegt de goedgeblovigen in slaap. Dat zeg ik als humanistisch atheïst.

VAN ONGEVAL

En dat geeft les aan een katholieke school.

NEUCKENS

Daarnet bewonderde je me nog voor mijn bijbelkennis!

GROOTAERS

De grote zuil wordt van binnenuit aangevreten. Fransje, de houtworm!

VAN ONGEVAL

Je eet wel uit...

DERWEDUWE

Spreekt met Nederlands accent

Hoe is het mogelijk, Bertje? Je loopt er weer in! Lok niks uit.

Zeg, Frans, jij schildert ook je dakgoot zelf. Waar haal jij je verf?

GROOTAERS

Hij spreekt niet alleen Hollands, hij vertoont meer en meer de eigenschappen van een echte Hollander.

DERWEDUWE

Nou, profijt doen... of de knip op de portemonnee.

NEUCKENS

Het adres staat in mijn notitieboekje. Ligt in mijn auto. Straks heb je 't.

Als je wat verf nodig hebt, scheelt het een slok op de borrel.

GROOTAERS

En Jos, welk grootstad heb jij in de grote vakantie bezocht?

VAN VLAENDEREN

Berlin. Enig!

NEUCKENS

Lachend En de Muur gezien?

VAN VLAENDEREN

Verruim je geest. Iedere vakantie of weekend naar de camping. Is dat niet afstompend?

NEUCKENS

Nochtans vertoeven daar leuke, erg intelligente mensen: zelfs proffen, ingenieurs...

VAN ONGEVAL

Luitjes met een hoog diploma. Belangrijk voor jou,he, Jos!

DERWEDUWE

En... als leraar Nederlands heb ik rondgetoerd in Friesland.

NEUCKENS

Nederland: kaasland, waterland, fietsland.

DERWEDUWE

Hoeveel Vlamingen brengen hun vakantie door in Nederland?

GROOTAERS

Ik zeker niet. Onze noorderburen? Nee, bedankt. Met mijn vrouw heb ik de Provence doorkruist.

VAN VLAENDEREN

Canal du midi gezien?

GROOTAERS

In de Provence?

NEUCKENS

Canal du midi... dat is de... Languedoc.

VAN VLAENDEREN

En dat voor een wiskundige!

NEUCKENS

Wie sprak daarnet over geest verruimen?

GROOTAERS

We hebben marktjes gedaan, les marchés de Provinces.

Iedereen hoort de aankomende directeur hoesten.

GROOTAERS

Il est là. Wat gaat hij nu weer vertellen, notre directeur Van Ginder?

VAN VLAENDEREN

Goede uitspraak, Wim.

Directeur Van Ginder verschijnt.

NEUCKENS

't Zelfde bandje van ieder jaar.

VAN ONGEVAL

Heb respect voor je directeur.

NEUCKENS

Ik respecteer het gezag, Bert.

DERWEDUWE

En er is niks mis met folklore.

2de scène

VAN GINDER

Ga zitten. Collega's, ik ben blij jullie weer te zien, goed uitgerust. En de batterijen voldoende opgeladen? Ik hoop van wel...

NEUCKENS

Dat voorspelt weinig goeds. Hebt u iets achter de hand?

VAN GINDER

Wat een vooroordelen toch, Frans!

VAN ONGEVAL

Gelukkig dat de directeur zijn pappenheimers kent.

VAN GINDER

De meesten van jullie weten dat de inschrijvingen voor dit schooljaar (74-75) onze verwachtingen hebben overtroffen.

DERWEDUWE

Jobzekerheid is niet te versmaden.

GROOTAERS

Overschot van gelijk, André. Een pluspunt voor jonge collega's, Bert.

VAN GINDER

Dat betekent dat er een tweede vijfde jaar Latijn-wiskunde bijkomt.

NEUCKENS

Ha! Dat hoor ik graag.

VAN VLAENDEREN

Dat is wel wiskunde in de hogere cyclus! En jij bent maar regent, he, Frans!

NEUCKENS

Regenten kunnen wel les geven, collega Van Vlaenderen.

GROOTAERS

Ja, Jos, daar heeft Frans wel een punt. Het aggregaat aan de unief stelt niks voor.

DERWEDUWE

De eeuwige discussie, he, Jos! Maar wij missen de wetenschap!

VAN VLAENDEREN

Dat is jammer.

DERWEDUWE

Veel zelfstudie is nodig.

VAN VLAENDEREN

Waar is Benoit?

VAN GINDER

Ik wou net over hem beginnen. Benoit Mortier (Franse uitspraak).

DERWEDUWE

Voor ons was dat wel: Mortier.

GROOTAERS

Onze orangist laat weer van zich horen.

VAN GINDER

Benoit Mortier is zijn vaderland gaan dienen. Maar er is meer. Benoit heeft zich verloofd met een française, en na zijn legerdienst vertrekt hij voorgoed naar Frankrijk.

VAN VLAENDEREN

Wat gaat hij daar doen?

GROOTAERS

Zijn franskiljonisme mixen met ...

NEUCKENS

Frans chauvinisme.

VAN GINDER

Heren!

VAN VLAENDEREN

Dan komt er een plaats vrij?

VAN GINDER

Maar er is een probleem! Aan germanisten is er een overschot, maar
niet aan mannelijke romanisten... Heren, ons college gaat geschiedenis schrijven.

NEUCKENS

De Heilige Maagd.

GROOTAERS

Komt op bezoek?

VAN ONGEVAL

Sssttt!

VAN GINDER

Ons korps wordt uitgebreid met de eerste lerares aan een bisschoppelijk college.

3de scène

DERWEDUWE

Zo ga je nog aan een lief geraken, Jos. Zelfde vak, uitwisselen van voorbereidingen...

GROOTAERS

We hoeven daar geen tekening bij te maken.

NEUCKENS

En niet te vergeten: zelfde niveau, Jos!

VAN VLAENDEREN

Ik heb al een keuze gemaakt.

VAN GINDER

Mag ik de nieuwe lerares Frans voorstellen?

Als Anne Paardekoper verschijnt, valt er een algemene stilte. Daarna wordt er geapplaudisseerd.

VAN GINDER

Wil jij jezelf voorstellen?

PAARDEKOPER

Ik ben Anne Paardekoper, 22 jaar. In juni afgestudeerd als licentiate in de Romaanse filologie in Leuven. Alleen mijn aggregaat moet ik nog afleggen.

NEUCKENS

Dat is niet zo belangrijk, he, Jos!

PAARDEKOPER

Toch wel, dacht ik.

Oh ja, ik ben niet getrouwd. Ja, dat...euh... is het zowat.

GROOTAERS

Daar zit biologische muziek in.

VAN ONGEVAL

Ben jij niet getrouwd?

VAN GINDER

Nu even niet, Wim.

Dank je wel, Anne. Ik vermoed dat jij nog niet iedereen al kent. Heren van dit college, stelt u zich even voor.

VAN ONGEVAL

Ik ben Bert Van Ongeval, godsdienst in de hogere en lagere cyclus.

DERWEDUWE

André Derweduwe, Nederlands en geschiedenis.

NEUCKENS

Ik ben de gevreesde atheïst : Frans Neuckens.

VAN GINDER

Het katholiek onderwijs is tolerant en staat open voor andere overtuigingen.

NEUCKENS

Ik kan de directeur hoegenaamd niet tegenspreken.

VAN GINDER

We hebben je graag, Frans. *Lacht*

GROOTAERS

Ik ben de bioloog 'van' de Heilige Maagd: Wim Grootaers.

VAN VLAENDEREN

Jos Van Vlaenderen, licentiaat in de Romaanse filologie.

VAN GINDER

Dank je wel, collega's. Ik hoop dat jullie Anne wegwijs zullen maken in de geplogenheden van het college, en haar zullen bijstaan met raad en daad.

GROOTAERS

Vooraf met de daad, directeur. Biologie, Bert!

VAN GINDER

Van jou had ik niet anders verwacht.

En dan is er nog iets wat ik jullie niet wil onthouden. In het vijfde jaar komen er ook uren Latijn en godsdienst bij. Dat betekent: een nieuwe classicus zal onze gelederen versterken. Het bisdom houdt me op de hoogte.

NEUCKENS

Mag ik daaruit besluiten dat het een priester-leraar is?

VAN GINDER

Ja.

NEUCKENS

Zolang er priesters zijn op aarde...

GROOTAERS

Frans, de kerk probeert haar positie te consolideren.

VAN VLAENDEREN

Het begin van een nieuw schooljaar houdt altijd verrassingen in.

GROOTAERS

En daar is niet alleen de nieuwe romaniste voor verantwoordelijk!

NEUCKENS

De wegen die Onze Moeder, de Heilige Kerk, bewandelt, zijn ondoorgrondelijk.

VAN ONGEVAL

Mocht het wat duren eer de nieuwe leraar er is, dan ben ik bereid...

VAN VLAENDEREN

Overschat jezelf toch niet, Bert.

VAN GINDER

Hij zal wel verschijnen op ... De Heilige Maagd (*lacht*)

DERWEDUWE

Leuk grapje!

NEUCKENS

Een leraar godsdienst kan veel aan, Jos! Dankzij de Heilige Geest!

GROOTAERS

En die verricht wonderen.

NEUCKENS

Zou die witte duif dan toch...

VAN GINDER

Ik verwacht hem, ik weet alleen niet wanneer. Zolang er geen classicus is, kunnen wij de leerlingen wat Latijn betreft, niet op hun honger laten zitten. Daarom ben ik met Jos Van Vlaenderen overeengekomen dat hij ondertussen nog enkele uurtjes Latijn zal geven.

GROOTAERS

Er is dus al achter de schermen gewerkt, directeur?

NEUCKENS

Jezelf niet overschatten, Jos! Hoewel! Met jouw diploma moet je dat aankunnen.

VAN GINDER

En die twee uur godsdienst zal ik wel geven.

VAN ONGEVAL

Misschien kan ik twee overuren geven?

GROOTAERS

Geld nodig?

DERWEDUWE

Bert is aan het bouwen. Alle baten helpen, zei de beginn, en ze roerde de pap met een naald.

VAN GINDER

Om te besluiten nog het volgende. Ik zou het op prijs stellen dat jullie iedere les beginnen met het gebed.

NEUCKENS

Dan moet ik opnieuw het Onzevader leren bidden.

VAN GINDER

Wil je er ook op letten dat je bij het begin van de speeltijd én 's middags én 's avonds telkens na de laatste les de klasdeur op slot doet en de ramen sluit? In oktober gaan we net als vorig jaar een rijstpapactie organiseren voor de missies. Ik mag hopen dat iedereen zal meewerken? Ik geef jullie meteen het lesrooster voor deze week. En dan wens ik iedereen een vruchtbaar schooljaar.

Van Ginder deelt de lesroosters uit. De leerkrachten verlaten het podium, behalve

Derweduwe en Van Ongeval. Beiden bekijken hun lesroosters: de ene glimlacht, de andere

kijkt verontwaardigd. Enkelen scharen zich rond Paardekoper. Grootaers legt zijn hand op de schouder van Paardekoper. Van Ginder maakt ook aanstalten om weg te gaan.

4de scène

VAN ONGEVAL

Dat kan niet, he! Directeur!

VAN GINDER

Rustig, Bert! Ja, André...

VAN ONGEVAL

Ieder op zijn beurt. Ineens uit de hogere cyclus! Financieel! Komaan, zeg!

DERWEDUWE

Het zal niet lang duren.

VAN GINDER

Ik ben zeer tevreden over jou. Voortaan sta je als regent volledig in de hogere cyclus.

DERWEDUWE

Bedankt, directeur.

VAN GINDER

Had Jos de uren Latijn niet willen geven, dan had ik het aan jou gevraagd.

DERWEDUWE

Ik heb wel geen klassieke filologie gestudeerd...

VAN GINDER

Jij hebt talent, en ik weet ook dat jij als oud-leerling een primus was voor Latijn. En er bestaan nog altijd vertaalboekjes van Vergilius. Tityre, tu patulae recubans sub tegmine fagi...

DERWEDUWE

U kent er nog veel van!

VAN GINDER

Wij moesten heel wat verzen van de Bucolica uit het hoofd kennen.

En voor u is dat zoveel jaren geleden! Bij ons waren dat ook de vervloekte geheugenlessen.

VAN GINDER

Waarom zou het moeten veranderen? Wat goed is, behouden, André! Evenwicht.

DERWEDUWE

Ik ga mijn lessen voorbereiden. Tot morgen.

5de scène

VAN ONGEVAL

Eindelijk! Waarom hebt u me dat niet van tevoren kunnen zeggen?

VAN GINDER

Wat bedoel je?

VAN ONGEVAL

Ik ben meer dan ontgoocheld. Mijn engagement voor naschoolse activiteiten...

is dat dankbaarheid, directeur?

VAN GINDER

Bert, ik vond het ontzettend moeilijk. Ik heb je graag in de hogere cyclus voor godsdienst.

Je weet de jongeren te boeien, maar...

VAN ONGEVAL

Maar wat?

VAN GINDER

Het bisdom heeft beslist dat de nieuwe priester-leraar naast Latijn ook godsdienst zal geven.

VAN ONGEVAL

En dan moet ik naar de lagere cyclus. Dan verlies ik alle klassen in de hogere cyclus.

VAN GINDER

Ik vrees van wel.

VAN ONGEVAL

Maar u weet toch ook dat ik daardoor minder ga verdienen?

VAN GINDER

Is dat zo?

VAN ONGEVAL

Hou u niet van de domme, directeur!

VAN GINDER

Ik ben niet met geld bezig.

VAN ONGEVAL

En uw appartementen aan de kust?

VAN GINDER

Dat zijn jouw zaken niet... privé aangelegenheden.

VAN ONGEVAL

Mijn verontschuldiging.

VAN GINDER

De vorige jaren hebben we zo goed samengewerkt...

VAN ONGEVAL

André gaat volledig naar boven. En ik moet nu in zijn vroegere klassen Nederlands geven!

VAN GINDER

Voor zover ik weet, bestaan er hier op het college geen enkele privileges.

VAN ONGEVAL

Ik moet opnieuw Nederlands gaan studeren.

VAN GINDER

Dat is een uitdaging. Ik ga je iets meer zeggen. Het zal je misschien verwonderen:

Nederlands, waarvoor jij nu je neus optrekt, is een heel belangrijk vak.

VAN ONGEVAL

Larie! U zit ook wel in mijn portemonnee.

VAN GINDER

De discussie is hier ten einde. Ik heb nog een afspraak met ouders.

VAN ONGEVAL

Saved by the parents.

VAN GINDER

Engels zou je ook kunnen geven! Ik hoor het. Enkele uurtjes in een tweede moderne?

VAN ONGEVAL

De kerk weet zich altijd te redden. *lacht*

VAN GINDER

Ik ben blij dat je erom lacht. Nog even: wat staat er op je diploma, Bert?

VAN ONGEVAL

Twee hoofdvakken: Nederlands en geschiedenis en als keuzevak: godsdienst.

VAN GINDER

Dus...

2de AKTE

De leerkrachten zijn in de lerarenkamer, behalve Paardekoper. Ze corrigeren, lezen de berichten ad valvas, praten met elkaar... Van Ginder hangt een overlijdensbericht aan.

1ste scène

VAN GINDER

Kanunnik Van den Brande is overleden.

NEUCKENS

Kunnen we solliciteren, directeur?

VAN GINDER

Jij niet!

VAN VLAENDEREN

En hoe bevalt het in de lagere cyclus, Bert. Nu zit je op je plaats?

DERWEDUWE

Hoef dit nu echt, Jos?

NEUCKENS

Sinds wanneer ben jij geïnteresseerd in de lagere regionen?

VAN ONGEVAL

Ik heb wel veel werk, maar André heeft me zijn lesvoorbereidingen gegeven.

VAN GINDER

Dat is pas collegialiteit! (*kijkt naar Jos*)

VAN ONGEVAL

Het was even aanpassen, maar iedere klas waar ik Nederlands geef, valt best mee.

Alleen de 3de moderne c. Die moet ik geregeld de levieten lezen.

NEUCKENS

Ik heb nu al zoveel jaren ervaring, maar voor de eerste keer sinds lang heb ik er straf moeten geven.

GROOTAERS

Soms kan je niet anders.

DERWEDUWE

En het zal er niet makkelijker op worden.

VAN GINDER

De lesroosters voor volgende week. Wil iemand dit lesrooster aan Anne geven?

GROOTAERS

Zal ik dat wel doen.

VAN VLAENDEREN

Moet dat nu ieder jaar zo lang duren? In andere scholen zijn de lesroosters al vanaf het begin van het schooljaar klaar.

VAN GINDER

Onmogelijk! Meneer Peeters, de studiemeester, en ik, wij doen ons best. Wij hebben een vijfde jaar kunnen splitsen. Dat weet je.

NEUCKENS

Werkzekerheid.

INTERCOMSTEM

Directeur Van Ginder wordt aan de receptie gevraagd.

GROOTAERS

Zeg, directeur, hoe zit dat met de surveillances?

VAN GINDER

Je weet dat de leeftijd hier speelt.

DERWEDUWE

Dat betekent dat jonge leerkrachten de pineut zijn?

VAN ONGEVAL

Met jonge mensen doet men wat men wil.

VAN GINDER

Eens komt de dag, Bert. Ik moet nu weg.

2de scène

NEUCKENS

Kijk, we zouden het probleem bewaking op de directieraad kunnen brengen.

VAN VLAENDEREN

Als je ouder dan 40 bent, hoef je niet meer te surveilleren.

DERWEDUWE

Solidariteit?

GROOTAERS

Collegialiteit?

VAN ONGEVAL

De leeftijd! Is dat in alle scholen zo of maakt de Heilige Maagd hierop een uitzondering?

NEUCKENS

Met de Heilige Maagd is er altijd een probleem...

GROOTAERS

En zeker biologisch!

DERWEDUWE

Laat iedere leerkracht één surveillance doen.

NEUCKENS

Een meer dan goed uitgangspunt.

GROOTAERS

Ik ben bereid het uit te werken

NEUCKENS

Dit wordt dan het eerste agendapunt op de eerste directieraad van het nieuwe schooljaar.

GROOTAERS

De jonge leerkrachten zullen minder bewakingen hoeven doen.

VAN ONGEVAL

Een leuk vooruitzicht.

DERWEDUWE

En ons lerarenkorps wordt... is uitgebreid!

VAN VLAENDEREN

Oh ja, met Anne Paardekoper.

De deur van de lerarenkamer gaat open en Paardekoper verschijnt.

VAN ONGEVAL

Een bewaking minder.

DERWEDUWE

En één meer. Een paradox.

VAN ONGEVAL

Of een schijnbare tegenstelling.

3de scène

PAARDEKOPER

Goedemorgen collega's.

ALLEN

Dag, Anne.

GROOTAERS

En mag ik jou dat aanbieden?

PAARDEKOPER

Het hangt ervan af wat?

Geeft Anne haar lesrooster.

NEUCKENS

Opgepast voor de charmes van Wim!

PAARDEKOPER

Men kan altijd van een kale reis terugkomen.

VAN ONGEVAL

Het ijzer smeden als het heet is.

GROOTAERS

Nee, Bert, behulpzaamheid. Meer hoeft je er niet achter te zoeken.

NEUCKENS

Sinds je Nederlands geeft, Bert, is je taalgebruik erop vooruitgegaan.

VAN ONGEVAL

De directeur sprak van een uitdaging.

Ik doorspek mijn lessen vaak met spreekwoorden en zegswijzen.

VAN VLAENDEREN

Jammer dat een leraar wiskunde dat niet kan.

DERWEDUWE

Vergeet niet dat iedere leraar eerst taalleraar is, wat ook zijn specialiteit mag zijn.

De vorige jaren heb ik Frans vaak afgelost, en ik heb hem bezig gehoord!

VAN VLAENDEREN

Anne, mag ik jouw lesrooster eens zien?

DERWEDUWE

Begin maar over iets anders.

GROOTAERS

Ik zal die van mij er even naast leggen. Misschien kunnen we zaken doen?

PAARDEKOPER

Hoe bedoel je?

DERWEDUWE

'k Zal die van mij ook maar pakken. Ik als regent in de hogere cyclus, he, Jos!

GROOTAERS

Mogen we eens even, Anne?

Van Vlaenderen, Grootaers, Derweduwe mompelen de volgende replieken:

Als Nederlands in de 5de Latijn-wiskunde daar komt...

Ik heb een vrije voormiddag als Frans naar het 3de uur gaat in de 5de wetenschappelijke A.

Frans in de 5de economische naar de dinsdag voormiddag. Dan komt Anne in de namiddag.

De vrijdag eerst biologie in de 4de Latijn-Griekse, en daarna Frans...

PAARDEKOPER

Zeg, maar...

GROOTAERS

Frans moet niet het laatste uur. Als dat verplaatst wordt naar het 6de uur, dan geeft Van Ginder...

De deur van de lerarenkamer gaat open en de nieuwe leerkracht verschijnt.

NEUCKENS

Godsdienst: het vak dat de andere vakken in de schaduw zet!

PAARDEKOPER

Willen jullie mijn lesrooster eens teruggeven? Waar zijn jullie mee bezig?

4de scène

VAN HEMELRIJCK

Godsdienst is ook mijn vak! Goedendag, iedereen. Ik ben Dirk Van Hemelrijck, de nieuwe leraar Latijn en godsdienst. Ik heb ook gestudeerd aan de Gregoriana, de pauselijke universiteit.

DERWEDUWE

Jos, Dirk Van Hemelrijck heeft twee universitaire diploma's!

Ik zal me voorstellen: André Derweduwe, leraar Nederlands in de hogere cyclus.

VAN VLAENDEREN

Hij is regent in de hogere cyclus.

DERWEDUWE

Weliswaar met verworven rechten.

VAN HEMELRIJCK

Laten we van mekaar houden. Dan is er nog heel wat werk.

VAN VLAENDEREN

Mijn naam is Jos Van Vlaenderen. Romaanse filologie.

PAARDEKOPER

Dat ben ik ook. Anne Paardekoper. *Bekijkt Van Hemelrijck..*

GROOTAERS

Wim Grootaers, leraar wetenschappen.

VAN ONGEVAL

U hebt mijn uren godsdienst ingepikt. Bert Van Ongeval.

VAN HEMELRIJCK

Ongeval?

VAN ONGEVAL

Van Ongeval. Mijn vader heette zo, en die zijn vader ook. De voornaam: Bert.

DERWEDUWE

Erik of het klein insectenboek. Het doet er niet toe!

VAN HEMELRIJCK

En je betovergrootvader dus ook?

DERWEDUWE

Dat was een mooi portret.

VAN HEMELRIJCK

Godfried Bomans.

Paardekoper applaudisseert.

NEUCKENS

Ruime geest.

VAN VLAENDEREN

Nooit van gehoord.

NEUCKENS

Ik ben Frans Neuckens. Sorry, eerwaarde, voor mijn naam. Leraar wiskunde in de lagere cyclus.

Antiklerikaal.

GROOTAERS

Geen Romeinse boord meer!

NEUCKENS

Gaat naar Van Hemelrijck, neemt diens revers vast waarop een kruisje is bevestigd.

Ik zie dat jij ook lid bent van de club. Hoelang ga je dat volhouden hier in dit antiklerikale nest?

VAN ONGEVAL

Niet veralgemenen!

VAN HEMELRIJCK

Wel, Frans, alles is geschreven in de palm van Gods hand.

VAN VLAENDEREN

Sommigen doen zich anders voor dan ze in werkelijkheid zijn.

DERWEDUWE

We zijn wel een kritisch korps.

VAN HEMELRIJCK

Heel gezond. Het conventionele christendom loopt op zijn laatste benen.

DERWEDUWE

Dat moet je als muziek in de oren klinken, Frans.

VAN ONGEVAL

Hoe moeten wij u aanspreken?

VAN HEMELRIJCK

U, u!!! Gewoon met 'Dirk'.

NEUCKENS

Wees welkom in ons midden.

Applaus volgt, Van Ginder komt op.

5de scène

VAN GINDER

Wat een collegialiteit!

NEUCKENS

Dirk lijkt uit het goede hout gesneden. Een applaus lijkt op zijn plaats, directeur.

Paardekoper glimlacht.

VAN GINDER

Je hebt al kennisgemaakt.

VAN HEMELRIJCK

En jij bent wel erg stil.

GROOTAERS

Anne Paardekoper, de eerste lerares aan een bisdommelijk college.

VAN HEMELRIJCK

Jaja. Ik ken haar naam al.

PAARDEKOPER

Ik kan wel voor mezelf opkomen, Wim.

Paardekoper en Van Hemelrijck glimlachen naar elkaar.

VAN GINDER

Meneer Van Hemelrijck...

NEUCKENS

Het is Dirk, directeur. Dat is zonet in conclaaf beslist. *lacht*

VAN GINDER

Ik dacht...

GROOTAERS

De leek wordt mondiger.

NEUCKENS

De kerk boet aan gezag in. Toch bij de Heilige Maagd.

VAN GINDER

Anne, een kleine wijziging in je lesrooster.

PAARDEKOPER

Misschien kan u eerst de oudere collega's op de hoogte brengen en wachten op hun goedkeuring, directeur.

VAN GINDER

Ik...euh... volg niet direct.

Bewondering en glimlach bij de anderen.

NEUCKENS

Postconciliaire tijd.

DERWEDUWE

Een nieuwe leerkracht... een nieuw geluid.

VAN VLAENDEREN

Een persiflage op Herman Gorter: een nieuwe lente, een nieuw geluid?

DERWEDUWE

Toch nog iets blijven hangen.

NEUCKENS

Eindelijk iemand van de Gregoriana in ons midden, Jos!

VAN GINDER

Het grootste theologische seminarie ter wereld.

VAN ONGEVAL

Dat enkele pausen heeft voortgebracht.

VAN HEMELRIJCK

Jij bent goed op de hoogte.

VAN GINDER

Voor jij kwam, Dirk, gaf Bert godsdienst in de hogere cyclus.

NEUCKENS

Het bisdom beslist heel wat zaken. Wees op je hoede, Dirk.

GROOTAERS

Hij is wel priester-leraar.

VAN ONGEVAL

'k Zie het verband niet.

NEUCKENS

De club!

VAN HEMELRIJCK

Waar eten jullie?

GROOTAERS

In de refter naast de prefectuur.

VAN GINDER

De priester-leraren eten samen in de living.

NEUCKENS

De sacrale vleugel. Niet geschikt voor het lekenplebs.

GROOTAERS

En zeggen dat leken in de colleges bijna overal in de meerderheid zijn!

DERWEDUWE

Je bent meer dan welkom in onze refter, Dirk.

VAN HEMELRIJCK

Ik wil niet in een beschutte werkplaats leven.

VAN ONGEVAL

Priesters moeten tegen verderfelijke invloeden worden beschermd. Onze directeur denkt daaraan.

VAN GINDER

Ik heb een leuke groep leraren. En Onze-Lieve-Heer moet van ieder zijn getal hebben.

VAN HEMELRIJCK

Directeur, je vergeet...

PAARDEKOPER

Dat is wennen. Toch bedankt... Dirk.

VAN GINDER

Excuseer, Anne, de macht van de gewoonte.

NEUCKENS

We mogen de Franse Revolutie dankbaar zijn.

VAN VLAENDEREN

Frans, tevreden over je niet-wiskundige nummertje?

DERWEDUWE

De kleine dissonant in de Heilige Maagd.

VAN ONGEVAL

We mogen geen vakidioten zijn.

Licht dooft.

6de scène

DERWEDUWE

En Dirk, ken je je weg al in het college?

VAN HEMELRIJCK

Na veertien dagen heb ik geen kaart en kompas meer nodig.

GROOTAERS

Je naald volgen! Denk wel om de lichte afwijking.

VAN ONGEVAL

Die zijn er dus toch, de verderfelijke invloeden.

VAN HEMELRIJCK

Een priester weet ook wel waar Abraham de mosterd haalt.

DERWEDUWE

Bert, zou Dirk die zegswijze op de Gregoriana hebben geleerd?

PAARDEKOPER

Wie weet?

VAN HEMELRIJCK

Het leven is meer dan Latijn en Grieks, het oude en nieuwe testament.

NEUCKENS

Met de mooiste en schunnigste verhaaltjes.

DERWEDUWE

Bedankt Frans. Dat doet me denken aan een les die ik in het 4de jaar moet geven...

VAN HEMELRIJCK

Over?

DERWEDUWE

De invloed van de bijbel op het Nederlands. Ik moet vanavond naar de bibliotheek.

PAARDEKOPER

Waarom is er hier in dit grote college geen bib?

DERWEDUWE

Ik heb dat ooit gevraagd aan de directeur, en zijn antwoord was: er zijn hier voldoende gemeentelijke en parochiale bibliotheken in de streek.

VAN HEMELRIJCK

Een college als de Heilige Maagd zonder bibliotheek!

NEUCKENS

Het zou echt een meerwaarde zijn voor onze school.

GROOTAERS

Wetenschappelijke naslagwerken... we zouden de leerlingen bepaalde opdrachten kunnen geven in onze eigen bib.

VAN VLAENDEREN

Een bibliotheek met Franse, Engelse en Duitse novellen en romans. Ik begin te dromen.

PAARDEKOPER

Ik denk aan de uitgaven van de Nederlandsche Boekhandel: simplified readers.

VAN HEMELRIJCK

Wat een Engels! En dat voor een romaniste!

GROOTAERS

Een compliment, Anne.

PAARDEKOPER

Et alors! Er bestaan ook vereenvoudigde uitgaven van Franse en Duitse werken.

VAN VLAENDEREN

Aangepast aan de vocabulaire kennis.

DERWEDUWE

Voor Nederlands zijn er niet alleen de woordenboeken, maar ook de vele naslagwerken. Ik denk aan synoniemen, etymologie...

GROOTAERS

En dan kunnen we ook een andere soort lessen geven.

VAN ONGEVAL

Dat zou fantastisch zijn!

PAARDEKOPER

Het schoolboek, het bord en het krijt zullen in de toekomst niet voldoende zijn, vermoed ik.

DERWEDUWE

Er waait een nieuwe wind.

NEUCKENS

En dit is nog maar het begin!

GROOTAERS

Wat een voorspelling, Anne!

VAN HEMELRIJCK

En ze heet Anne, Wim, en niet Cassandra!

7de scène

VAN GINDER

Ik hoor zo iets van een nieuwe wind?

PAARDEKOPER

Een speciale bibliotheek! Zou dat niet enig zijn?

VAN GINDER

Ik wil dat niet ontkennen.

GROOTAERS

Een unicum in het katholiek onderwijs.

VAN HEMELRIJCK

Een bibliotheek in functie van de leerprogramma's...

PAARDEKOPER

Een bib met Nederlandse naslagwerken en Franse, Duitse en Engelse romans.

Glimlach bij Van Hemelrijck

VAN GINDER

Lang geleden heb ik daar met André over gepraat.

DERWEDUWE

Geen Vlaamse en Nederlandse romans, maar Nederlandse naslagwerken.

PAARDEKOPER

Opdrachten in de bibliotheek, groepswork...

VAN GINDER

Je loopt wel hard van stapel.

GROOTAERS

Het jonge geweld.

VAN VLAENDEREN

Rik Wouters.

NEUCKENS

Heel goed, Jos.

VAN GINDER

Ik moet erover nadenken.

NEUCKENS

Directeur, als alle leerkrachten erachter staan...

VAN GINDER

Maar hoe ga je dat financieel voor mekaar krijgen?

NEUCKENS

Een collecte in de kerk misschien?*lacht*

VAN GINDER

Ja, Frans, een heel goed idee! En mijn tweede vraag: hoe ga je de bib organiseren?

PAARDEKOPER

In mijn vrije tijd ben ik hulpbibliothecaresse in de gemeentelijke bibliotheek.

VAN GINDER

Dan blijft de belangrijkste vraag: waar haal je de nodige financieringen voor de aankoop van boeken?

DERWEDUWE

De werkingstoelagen?

VAN GINDER

Dat kan ik niet verantwoorden.

VAN VLAENDEREN

Zo'n bibliotheek is een geweldig initiatief!

VAN GINDER

Er zijn obstakels.

PAARDEKOPER

Die zijn er om overwonnen te worden.

VAN HEMELRIJCK

Nil volentibus arduum.

GROOTAERS

Niet iedereen heeft Latijn gestudeerd.

VAN VLAENDEREN

Niets is onmogelijk voor hen die willen.

NEUCKENS

Ons korps heeft er dit schooljaar weer enkele IQ's bij gekregen.

VAN GINDER

Dat onderschrijf ik. Dirk Van Hemelrijck...

VAN HEMELRIJCK

En Anne Paardekoper.

VAN ONGEVAL

Ik heb een idee!

NEUCKENS

Sinds onze Bert andere opdrachten heeft...

VAN VLAENDEREN

Is onze collega op zijn plaats.

VAN ONGEVAL

Had ik daarvoor misschien geen ideeën?

VAN GINDER

Praat er rustig verder over, en laat me te gepasten tijde iets weten.

VAN ONGEVAL

Aan het college is een basisschool verbonden, dus is er een publiek.

VAN VLAENDEREN

Hou ons niet te lang in spanning.

De bel gaat.

NEUCKENS

Kom, we moeten nog eerst den boer op.

VAN ONGEVAL

Lesgeven komt nog altijd op de eerste plaats.

VAN GINDER

Ik zie een gelukkige Bert.

8ste scène

Alleen met Paardekoper, Van Hemelrijck en Grootaers

GROOTAERS

Eindelijk eens alleen met de nieuwbakken aanwinsten.

Anne, als je problemen hebt, ik blijf vrij vaak in de wetenschapsklassen om proeven klaar te maken.

PAARDEKOPER

Welke problemen? Heel vriendelijk van je, Wim, maar alles verloopt naar wens.

VAN HEMELRIJCK

Je voorstel Anne over een meertalige bibliotheek is...

GROOTAERS

Uniek. Dat mag gezegd.

VAN HEMELRIJCK

Wat Bert achter de hand heeft, daar ben ik echt benieuwd naar. Maar we zouden al kunnen beginnen met het aanleggen van een lijst van naslagwerken bijvoorbeeld.

GROOTAERS

Anne, willen we nu naar mijn wetenschappelijke atelier gaan, daar liggen heel wat folders van uitgeverijen.

VAN HEMELRIJCK

Je kan ze ook gaan halen, Wim.

PAARDEKOPER

Ieder kan dat toch voor zichzelf opstellen, en daarna wordt alles samen gelegd.

VAN HEMELRIJCK

Jij stelt gewoon een lijst op voor chemie, biologie, natuurkunde...

PAARDEKOPER

De belangrijkste vraag is: hoe komen we aan de nodige financies? Daar draait het om.

VAN HEMELRIJCK

Akkoord, Anne, maar dit terzijde.

GROOTAERS

Nee, Dirk, Anne is realistisch.

VAN HEMELRIJCK

Juist. We hebben het nog niet gehad over de vreemde talenromans!

PAARDEKOPER

En hoe zit het met naslagwerken over Griekse en Romeinse auteurs?

GROOTAERS

Dat is slechts voor een klein aantal leerlingen.

PAARDEKOPER

Grieks en Latijn liggen aan de basis van onze cultuur.

VAN HEMELRIJCK

Dank je wel, Anne.

GROOTAERS

Er zijn wel meer leerlingen in de moderne humaniora: wetenschappelijke A en B, economische.

VAN HEMELRIJCK

Wat is de verhouding moderne en oude humaniora?

PAARDEKOPER

Dit is naast de kwestie. Zo raken we niet verder.

9de scène

Van Ongeval komt binnen.

GROOTAERS

Is de les al gedaan?

VAN ONGEVAL

Iemand van het PMS is bij mijn leerlingen van het derde jaar. Ze moesten een vragenlijst invullen voor volgend jaar. Ik hoefde niet te blijven.

GROOTAERS

Bert, je moet toch een tipje van de sluier oplichten.

VAN ONGEVAL

Waar heb je het over?

GROOTAERS

Over de ezel die gouden dukaten schijt.

VAN ONGEVAL

Ik laat jullie niet op je honger zitten. De oplossing voor de nodige financies is... poppenkast.

VAN HEMELRIJCK

Origineel. Hoewel! Ik... euh...volg niet.

PAARDEKOPER

Ik help je, Dirk. Het hoeft niet altijd verkoop van vlaaien of wafels te zijn.

GROOTAERS

Bert, jij bent een genie. De kerk hinkt achterop.

PAARDEKOPER

Wim! Dirk is de kerk niet.

VAN ONGEVAL

Zo verliezen we onze tijd.

10de scène

De overige personages komen al pratend binnen, ook Van Ginder.

NEUCKENS

En?

PAARDEKOPER

De geldader is gevonden.

GROOTAERS

Beeldend gezegd.

VAN HEMELRIJCK

Wij geven aan Caesar wat aan Caesar toekomt. Dirk, asjeblieft!

PAARDEKOPER

Je voelt zo de eruditie.

VAN ONGEVAL

We spelen poppenkast voor de lagere school.

VAN GINDER

Dat moet ik wel eerst overleggen met de directeur van de lagere.

NEUCKENS

Directeur, dat is onzin. Het gaat hier om een initiatief van het middelbaar.

GROOTAERS

En het komt uiteindelijk het hele college ten goede.

DERWEDUWE

We trekken ten strijde.

PAARDEKOPER

Voor onze bibliotheek! Iedere leerkracht stelt een lijst van naslagwerken op.

VAN VLAENDEREN

Daarom wapenen we ons met potlood en papier.

NEUCKENS

Alea iacta est.

VAN HEMELRIJCK

Wow!

NEUCKENS

Daar sta je van te kijken, he, Jos! Ging dat niet over de Rubicon?

VAN HEMELRIJCK

Je scoort, Frans.

GROOTAERS

Wie gaat alles coördineren?

VAN HEMELRIJCK

Ik neem de coördinatie op mij.

VAN GINDER

Moet jij geen assistentie hebben?

VAN ONGEVAL

Als Anne dat nu eens op zich nam?

VAN GINDER

Ze is wel een beginnende leerkracht en moet nog veel voorbereiden.

GROOTAERS

En wat vind je van twee assistenten: Anne en ik?

PAARDEKOPER

Dan zijn we met z'n drieën. Dat is te veel. Dirk en ik, dat volstaat.

GROOTAERS

Oké.

NEUCKENS

Waar twee samen zijn, is God in hun midden.

VAN GINDER

Dat zal zijn vruchten afwerpen.

DERWEDUWE

Ter zake nu. Eerst moeten we op zoek naar een poppenkaststuk.

PAARDEKOPER

De bibliotheek is er in de eerste plaats voor de leerlingen.

Dus moeten we ook hen ook betrekken bij het project.

VAN VLAENDEREN

Onze leerlingen hebben talent.

GROOTAERS

Anne is een jonge leerkracht met een pedagogische visie.

VAN HEMELRIJCK

Wat een compliment!

NEUCKENS

Wierook en mirre.

VAN VLAENDEREN

Concrete voorstellen.

DERWEDUWE

Ik houd me bezig met het stuk.

VAN VLAENDEREN

Met welke klas ga je in zee?

VAN HEMELRIJCK

Ik stel voor: de vijfde Latijn-Griekse.

PAARDEKOPER

Uitstekend!

DERWEDUWE

Dit kan niet fout lopen.

PAARDEKOPER

Die groep hangt aan mijn lippen. Een hemel om aan die klas les te geven.

VAN VLAENDEREN

Laten we het over de entreprijs hebben.

VAN HEMELRIJCK

Misschien wel de belangrijkste vraag.

VAN VLAENDEREN

Hoeveel denken jullie?

PAARDEKOPER

Gaan we sponsors zoeken voor de kaarten?

DERWEDUWE

Mijn bankdirecteur is een oude schoolkameraad.

VAN ONGEVAL

Wie van ons kan er goed schilderen? Ik denk aan de decors.

PAARDEKOPER

De decors worden wel in een poppenkast opgehangen.

GROOTAERS

De grootte van de poppenkast... Anne, jij bent gewoon...

PAARDEKOPER

Verder doen.

NEUCKENS

Niet te snel! Waar en wanneer wordt het stuk gespeeld?

GROOTAERS

In de feestzaal van het college.

VAN GINDER

Ik hoor het: er zal nog heel wat gepalaverd worden.

NEUCKENS

En wanneer?

PAARDEKOPER

Het eerste trimester is over de helft.

VAN GINDER

En er zijn nog andere acties.

Deze scène eindigt op geroezemoes.

3de AKTE

1ste scène

In de lerarenkamer: Neuckens, Grootaers, Derweduwe, Van Vlaenderen, Van Ongeval.

VAN ONGEVAL

De rijstpapverkoop is tot hiertoe een succes geweest.

VAN VLAENDEREN

En niet alleen omdat de leerlingen goed hebben gegeten.

DERWEDUWE

Ook wij hebben ons niet onbetuigd gelaten, he Frans!

NEUCKENS

Ik ben wel antiklerikaal, maar voor een goed doel ben ik altijd te vinden.

GROOTAERS

Waar zijn de nieuwe leerkrachten?

VAN ONGEVAL

Die doen de laatste beurt.

GROOTAERS

Die gaven mekaar een beurt, zeker!

VAN ONGEVAL

Wim, dit is ongepast.

NEUCKENS

Bert, in de bijbel staan niet alleen stichtelijke verhalen.

DERWEDUWE

De overspelige vrouw!

VAN VLAENDEREN

Geef toe, dat Anne een mooie vrouw is.

GROOTAERS

Heb je al iets gevoeld, Jos?

VAN ONGEVAL

Zwijg maar, ik denk dat ze er zijn.

2de scène

Van Hemelrijck en Paardekoper komen binnen.

GROOTAERS

Hier zijn de ... de topverkopers!

VAN ONGEVAL

Goed verkocht, collega's?

VAN HEMELRIJCK

De missies zullen niet mogen klagen.

NEUCKENS

De mauselijke pissiewerken.

VAN ONGEVAL

Wat een humor!

NEUCKENS

De pauselijke missiewerken... een heel goed doel.

PAARDEKOPER

Wat dacht je van een jaarproject?

VAN ONGEVAL

Waarom niet? Een meer dan goed idee, maar...

GROOTAERS

Niet alles tegelijk.

VAN VLAENDEREN

Laten we eerst denken aan de nieuwe bibliotheek.

VAN HEMELRIJCK

Anne, hou jij dat sigarenkistje met het rijstpaggeld bij.

NEUCKENS

Heel belangrijk. Onze Jan komt dat seffens wel ophalen. Als de kerk geld geroken heeft...

VAN ONGEVAL

We zijn vertrokken.

VAN VLAENDEREN

Hoever staan we met het poppenkastproject?

PAARDEKOPER

Dirk, kan jij de collega's iets meer vertellen?

VAN HEMELRIJCK

De stand van zaken.

Volgens wat ik heb gehoord in de 5de Latijn-Griekse, is het stuk zo goed als klaar. André?

DERWEDUWE

Het enthousiasme van de mannen is formidabel.

De Griekse en Latijnse lessen werpen hun vruchten af. De verdwenen prinses.

GROOTAERS

Ik zie het verband niet.

DERWEDUWE

Als leraar Nederlands lees ik ook artikelen in Eos en in National Geographic!

GROOTAERS

Wat wil je nu eigenlijk zeggen?

DERWEDUWE

Milieu, ornithologie, ruimtevaart... zijn zaken die mij als taalleraar ook interesseren.

VAN VLAENDEREN

De verdwenen prinses is een...

GROOTAERS

sprookje.

VAN VLAENDEREN

En vele sprookjes vinden hun oorsprong in de Oudheid.

VAN HEMELRIJCK

Collega's, is er niks blijven hangen over de geschiedenis van Griekenland... de Trojaanse oorlog?

GROOTAERS

Dat is lang geleden. Jaja, d'r staat me iets van voor... Helena die gekidnapt wordt door Paris.

PAARDEKOPER

Jij bent fantastisch, Wim.

VAN VLAENDEREN

Hij kent dus toch nog iets meer dan de paringsdrift van het pantoffeldiertje.

DERWEDUWE

Oké. Onze leerlingen hebben een spannend poppenkaststuk geschreven.

PAARDEKOPER

Wij hebben getalenteerde leerlingen.

VAN HEMELRIJCK

Misschien kan er al aan decors worden gedacht, Bert!

VAN ONGEVAL

Als ik het stuk mag lezen, dan kan ik met de leerlingen van de vijfde eraan beginnen.

VAN VLAENDEREN

Wat nostalgie, Bert... en daarna terug naar de lagere jaren.

DERWEDUWE

Soms kan jij echt vervelend zijn, Jos!

PAARDEKOPER

Als je voor jongeren poppenkast speelt, dan worden te veel onderbrekingen best vermeden.

VAN ONGEVAL

Veel decorwisselingen zijn dus uit den boze.

VAN HEMELRIJCK

Hoeveel decors, denk je?

DERWEDUWE

Ik denk: een drietal: een burcht, een bos en een landschap met een meer.

PAARDEKOPER

Het stuk zal spannend zijn: een mooie prinses die geschaakt wordt...

DERWEDUWE

En gered wordt. Klassieker kan het niet zijn.

VAN HEMELRIJCK

Het zou interessant zijn mocht iedere leerling van de vijfde Latijn-Griekse een eigen inbreng hebben.

DERWEDUWE

Daar moeten wij ons op toeleggen.

3de scène

De bel gaat.

Iedereen verlaat de lerarenkamer, behalve Grootaers, Paardekoper en Van Hemelrijk.

PAARDEKOPER

Met z'n allen moeten we ervoor gaan.

VAN HEMELRIJCK

Leraren en leerlingen, allen eendrachtig. Onze schouders eronder.

PAARDEKOPER

Dit is nog maar het begin.

GROOTAERS

Het wat, dat is zo goed als voor mekaar, maar wanneer, waar en hoe?

PAARDEKOPER

De organisatie van de hele voorstelling.

VAN HEMELRIJCK

Daar staan we, eerlijk gezegd, nog nergens.

PAARDEKOPER

Laat de ideeën komen.

GROOTAERS

Weet jij van aanpakken?

PAARDEKOPER

Chiroleidster. Wat dacht je?

GROOTAERS

Op mij mag je rekenen, maar ik moet echt weg. Met mijn vrouw bij Ikea afgesproken.

PAARDEKOPER

Dat gaat voor, Wim. Ce que femme veut, Dieu le veut.

GROOTAERS

Wanneer komen we opnieuw samen?

VAN HEMELRIJCK

Zo vlug mogelijk.

PAARDEKOPER

Morgen, als het kan.

GROOTAERS

Het triumviraat staat paraat. Tot morgen!

4de scène

PAARDEKOPER

Voor zover ik me herinner, zijn de Romeinse triumviraten altijd afgebrokkeld.

VAN HEMELRIJCK

Correct!

PAARDEKOPER

Ik heb lang getwijfeld tussen geschiedenis en Romaanse.

VAN HEMELRIJCK

Laten we naar mijn kamer gaan... daar is het toch veel knusser dan hier in de lerarenkamer.

PAARDEKOPER

Ik ben nog nooit in een kamer van een priester geweest.

VAN HEMELRIJCK

Voor alles is er een eerste keer. Kom.

Licht dooft enkele seconden.

5de scène

PAARDEKOPER

Lijkt me gezellig.

VAN HEMELRIJCK

Dat wel, maar het lost de eenzaamheid niet op.

PAARDEKOPER

Heb je geen contact met de directeur?

VAN HEMELRIJCK

's Middags aan tafel. Wij lopen bij elkaar de deur niet plat. Jan is sympathiek, en daar blijft het bij.

Het poppenkastgebeuren!

PAARDEKOPER

Daarvoor zijn we hier. Wanneer voeren we het stuk op?

VAN HEMELRIJCK

Best op een woensdagnamiddag. Neem de kalender erbij.

PAARDEKOPER

En dan moeten we ervoor zorgen dat onze leerlingen de dag erop geen overhoringen hebben.

VAN HEMELRIJCK

Daar had ik niet aan gedacht.

PAARDEKOPER

Ik vermoed dat niet alle leerkrachten in mijn richting denken.

VAN HEMELRIJCK

Aan wie denk jij?

PAARDEKOPER

Altijd zullen er zijn. Daar ben ik van overtuigd.

Hoe gaan we in de lagere school reclame maken voor de poppenkast?

VAN HEMELRIJCK

Sorry, dat ik je onderbreek, wil je iets drinken?

PAARDEKOPER

Iets fris. Niks alcoholisch!

Er wordt op de deur geklopt.

VAN HEMELRIJCK

Ja.

6de scène

VAN GINDER

He! Wat brengt je hier, Anne?

PAARDEKOPER

We vergaderen nog even over ons project.

VAN GINDER

En dat kon niet in de lerarenkamer?

VAN HEMELRIJCK

Natuurlijk wel, maar even weg uit dat schoolse leek me wat aangenamer.

VAN GINDER

Je hoeft niet voor haar te antwoorden.

PAARDEKOPER

Nu zie ik hoe collega Van Hemelrijck in het college woont en leeft.

VAN GINDER

Hou het schoolse en privé strikt gescheiden, Dirk.

PAARDEKOPER

Dat doen we toch!

VAN HEMELRIJCK

Wil je ook iets drinken, directeur?

VAN GINDER

Neenee. Waarvoor ik hier ben: ik heb nog een twee uurtjes esthetica over, Dirk.

Kan jij die erbij nemen?

VAN HEMELRIJCK

Ik heb al een fulltime lesrooster... en dan nog twee uur surplus...

VAN GINDER

Wel parallel. Eén voorbereiding.

PAARDEKOPER

Maar je staat wel twee uur les te geven!

VAN GINDER

Je hebt nu eenmaal voor het onderwijs gekozen. Of niet soms?

VAN HEMELRIJCK

Niet om overuren te doen.

PAARDEKOPER

Overhoringen corrigeren, lessen voorbereiden... zowel voor hem als voor mij is het ons eerste jaar in het onderwijs.

VAN GINDER

Oh ja! Voor jullie beiden.

VAN HEMELRIJCK

Misschien kan Anne ook één uur esthetica geven?

VAN GINDER

Daar had ik nu echt niet aan gedacht. Gedeelde smart is halve smart. Of hoe wordt dat gezegd?

PAARDEKOPER

In de eerste kandidatuur wijsbegeerte en letteren is kunstgeschiedenis een algemeen buisvak.

VAN GINDER

Dan was jouw voorstel, Dirk, niet direct een...

PAARDEKOPER

Ik was wel geslaagd, directeur. Als ik me niet vergis, had ik bij die prof een 15.

VAN HEMELRIJCK

Directeur, je hebt nog geen antwoord gegeven op mijn vraag?

VAN GINDER

Euh... akkoord. Allebei een uurtje esthetica. Op mijn kamer heb ik 'Kunst van Altamira tot heden'.

PAARDEKOPER

Heb ik ook. Nog van mijn humaniora. Een heel overzichtelijk leerboek.

VAN GINDER

Dan kun je misschien al je eerste les gaan voorbereiden, Anne!

VAN HEMELRIJCK

Zit dat boek ook in het boekenfonds?

VAN GINDER

Nee. Alleen de hoofdvakken. Je mag het boek laten aankopen.

PAARDEKOPER

Maar dat is voor de ouders een meerkost. Misschien kunnen we samen bepaalde periodes of figuren bekijken.

VAN HEMELRIJCK

De gotische bouwkunst, Bosch, Rubens, Rembrandt ...

VAN GINDER

Boeiend gewoon!

PAARDEKOPER

We kunnen dat samen overleggen, Dirk.

VAN GINDER

De lerarenkamer is daar een uitstekende ruimte voor.

PAARDEKOPER

Zonder naslagwerken!

VAN GINDER

Jij hebt toch bagage?

VAN HEMELRIJCK

Het project poppenkast mogen we niet uit het oog verliezen. Waar waren we gebleven?

VAN GINDER

Zo. Dat is afgesproken. Ik reken op jullie beiden. Aan de slag, zou ik zeggen.

PAARDEKOPER

Zonder enige twijfel, maar wel straks.

7de scène

VAN HEMELRIJCK

Oef! Nu hebben we nog niks gedronken! Moment.

Verwijdert zich even, komt met frisdrank terug en raakt even de schouder van Paardekoper aan.

PAARDEKOPER

Bedankt, Dirk.

VAN HEMELRIJCK

Gezondheid!

Beiden bekijken elkaar.

PAARDEKOPER

Ter zake. De leerlingen die geen poppenkast spelen, kunnen in de lagere school de poppenkastnamiddag voorstellen.

VAN HEMELRIJCK

Ze zijn bespraakt genoeg. En heb jij gedacht aan de orde en tucht in de feestzaal?

PAARDEKOPER

Er is nog heel wat te regelen: de kaartenverkoop, versnaperingen in de pauze...

Maar dat is niet meer voor vandaag. Ik ga naar huis... esthetica voorbereiden.

Aan de slag zou ik zo zeggen. *glimlacht*

VAN HEMELRIJCK

Ja. Tot morgen dan. Ja, ik heb nog een afspraak.

PAARDEKOPER

Je moet nog weg?

Beiden bekijken elkaar.

Licht dooft.

8ste scène

In de lerarenkamer aan de valven.

VAN ONGEVAL

Dirk gaat overuren doen. Waarom laat hij geen twee uur godsdienst aan mij over?

NEUCKENS

Een leek moet van de kerk niets verwachten! Denk jij dat de leek kans had in het katholiek onderwijs als er voldoende priesters waren?

GROOTAERS

Dat onderschrijf ik.

VAN ONGEVAL

Je hebt misschien gelijk, Frans.

GROOTAERS

'k Ben gisteren in de Leguit geweest.

VAN VLAENDEREN

Waar is dat?

GROOTAERS

Jij als romanist komt daar niet.

VAN VLAENDEREN

Ik ben wel vorige week in de Arenberg geweest. Théâtre du Rideau de Bruxelles was er te gast voor Cyrano de Bergerac.

GROOTAERS

De Franstalige kaste van Antwerpen voert een achterhoedegevecht!

VAN VLAENDEREN

Ik behoor niet tot die groep, weet je?

DERWEDUWE

De Leguit is een theater waar de Zwarte Komedie optreedt. Actuele satire.

GROOTAERS

En weet je wie van jullie ik daar gezien heb?

ANDEREN

Mogelijke antwoorden van de anderen:

Mij niet, ik was thuis.

Ik zat in de sporthal.

Die lesvoorbereidingen... ik kan niet weg.

Vergaderingen voor de catechese.

GROOTAERS

Onze Dirk.

NEUCKENS

Allez, een priester die naar het theater gaat!

9de scène

GROOTAERS

In de Leguit was hij niet, maar hij kuierde daar in de buurt.

NEUCKENS

Is dat vreemd?

GROOTAERS

Daar zijn heel wat vitrinekes!

DERWEDUWE

Ook even voorbij gekuierd, Wim!

Paardekoper komt binnen

PAARDEKOPER

Goedemorgen, collega's.

Hangt er wat nieuws uit aan de valven, collega's?

VAN ONGEVAL

Dirk gaat twee uur esthetica geven.

PAARDEKOPER

Goed lezen. Eén uur kunstgeschiedenis. En ik geef een uur.

GROOTAERS

Dat wordt een samenwerkende vennootschap.

PAARDEKOPER

Hoe kan je het raden?

DERWEDUWE

Wanneer is dat allemaal geregeld?

PAARDEKOPER

Gisteren op de kamer van Dirk.

GROOTAERS

Alles raakt ingevuld.

PAARDEKOPER

Ik was daar, en de directeur is langs geweest en heeft ons dat voorgesteld.

VAN ONGEVAL

Jullie kunnen wel goed met elkaar opschieten.

PAARDEKOPER

Professioneel.

VAN VLAENDEREN

Om terug te komen op de Leguit... Was het een mooie voorstelling?

GROOTAERS

Ja, ik hou van het genre. Je moet wel op de hoogte zijn van de actuele Belgische politiek.

DERWEDUWE

Ga kijken, Jos. Je zult er geen spijt van hebben.

VAN VLAENDEREN

Ik ben niet kortzichtig.

NEUCKENS

En heb dan je ogen niet in een zak.

PAARDEKOPER

Weet iemand waar Dirk is?

GROOTAERS

Op zijn kamer wellicht.

Paardekoper verlaat de lerarenkamer.

VAN VLAENDEREN

Zeg, Anne, hoe ver staat het met de poppenkast?

PAARDEKOPER

Straks.

GROOTAERS

Esthetica. Daar gaan we voor.

DERWEDUWE

Tussen droom en daad staan wetten in de weg en zijn er praktische bezwaren.

VAN ONGEVAL

Orakeltaal!

10de scène

VAN HEMELRIJCK

Ja, binnen.

...

Ah! Anne. Blij je te zien.

PAARDEKOPER

Ik heb hier heel wat informatie over Jan Steen verzameld.

VAN HEMELRIJCK

Tijdgenoot van Rembrandt.

PAARDEKOPER

Heel goed, Dirk. Frans Hals en Vermeer... de 17de eeuw. Ik heb hier enkele reproducties.

Kijk.

VAN HEMELRIJCK

Mooi. De oesterkraakster...

PAARDEKOPER

Ik heb ooit een spreekbeurt gehouden over de symboliek in de schilderijen van de Gouden Eeuw.

Lust jij oesters?

VAN HEMELRIJCK

Met Nieuwjaar komt de hele familie samen en dan worden er bij ons oesters gegeten.

Een keer per jaar.

PAARDEKOPER

Hoe vaker je ze eet, hoe meer je ervan lust.

VAN HEMELRIJCK

Ja, maar rond Nieuwjaar zijn ze op hun best.

PAARDEKOPER

En weet jij ook wat ze symboliseren?

Fluistert iets in het oor van Van Hemelrijck.

VAN HEMELRIJCK

Ik heb iets bijgeleerd. Je tekst zal ik met meer dan belangstelling lezen. Geef maar.

PAARDEKOPER

De pubers van het vijfde jaar zullen geboeid zijn.

VAN HEMELRIJCK

Dat mogen we hopen.

Van Ginder klopt aan.

10de scène

VAN GINDER

U bent hier blijkbaar klant aan huis, Anne Paardekoper.

VAN HEMELRIJCK

Wij werken goed samen.

Er verschijnt een glimlach op Annes gezicht.

VAN GINDER

Maar hoeft dat hier?

PAARDEKOPER

In de lerarenkamer word je vaak gestoord als je met iets ernstigs bezig bent.

VAN GINDER

Hier kom ik storen. Ik hoop dat je bij de collega's niet over de tong gaat.

VAN HEMELRIJCK

Daar behoeden we ons voor.

VAN GINDER

O ja, waarvoor ik hier ben. Dirk, over drie weken is het opendeurdag.

Kan jij in de eucharistieviering voorgaan?

VAN HEMELRIJCK

Op mij kan je rekenen.

VAN GINDER

En dan is er ook nog de pedagogische studiedag. Ik ga het korps verdelen in groepen. En

ik had zo gedacht dat jij, Dirk, de jonge leerkrachten zou leiden.

VAN HEMELRIJCK

En wat is het thema van die dag?

VAN GINDER

Co-educatie.

PAARDEKOPER

Boeiend!

VAN GINDER

Het thema komt van de onderwijskoepel. Volgens mij nog iets te vroeg.

PAARDEKOPER

Directeur, is de aparte opvoeding van...

VAN GINDER

Daar gaan we, als het zover is, wel over discussiëren. O ja, waarmee zijn jullie precies bezig?

PAARDEKOPER

Met Jan Steen. We geven samen een lessenreeks over 17de-eeuwse Noord-Nederlandse schilderkunst.

VAN GINDER

Ja. Euh... schilderkunst. Dirk, kan ik je straks even onder vier ogen spreken?

11de scène

VAN HEMELRIJCK

Laat me nog enkele reproducties zien.

Van Hemelrijck en Paardekoper komen heel dicht bij elkaar.

PAARDEKOPER

Kijk: zoals de ouden zongen, zo piepen de jongen. Maar in het oude Nederlands is piepen pijpen.

Denk aan de pijpen van een orgel.

VAN HEMELRIJCK

Jij bent meer dan een romaniste?

PAARDEKOPER

En hier heb je het huishouden van Jan Steen

VAN HEMELRIJCK

Die uitdrukking ken ik.

PAARDEKOPER

En weet jij wat dit is?

VAN HEMELRIJCK

Geen flauw idee.

PAARDEKOPER

Een bordeelscène.

VAN HEMELRIJCK

O ja? Zo zag het er toen dus uit. Maar kan je dat allemaal zonder problemen in de klas brengen?

PAARDEKOPER

Waarom niet? Je geeft wel les in de hogere cyclus! Hoerenlopen is van alle tijden.

VAN HEMELRIJCK

Anne! Wat een taalgebruik in het bijzijn van een priester! *Lacht*

PAARDEKOPER

Dirk, jij hebt zoiets... ik weet het niet onder woorden te brengen.

Bekijken elkaar en omhelzen elkaar innig.

VAN HEMELRIJCK

De directeur verwacht me. Tot morgen, Anne.

12de scène

VAN GINDER

Ga even zitten. Is Anne naar huis?

VAN HEMELRIJCK

Ze had nog heel wat werk, zei ze.

VAN GINDER

Iedere leerkracht of hij nu begint of al jaren bezig is. Een leerkracht heeft nooit gedaan.

VAN HEMELRIJCK

Esthetica is meer dan een uitdaging.

VAN GINDER

Maar hou alles onder controle.

Waarover ik het met je even wil hebben: jij hebt toch een brevier?

VAN HEMELRIJCK

Waarom vraag je me dat?

VAN GINDER

Omdat ik je dat zelden of nooit zie doen.

VAN HEMELRIJCK

Je weet dat ik ook in het weekend actief ben. En ik geef toe dat het brevieren er wel vaak overschiet. Mijn engagement in de parochie vind ik belangrijker dan het lezen in het gebedenboek.

VAN GINDER

Ik ben je directeur hier op het college, maar ik ben ook je geestelijke leidsman. Je engagement in het parochiale leven vind ik uitstekend, maar het dagelijks gebed van een priester – en dan heb ik het over het brevieren- is nodig. Als priester moet je met God iedere dag een hele poos alleen zijn. Je even terugtrekken uit de wereld van elke dag, je overgeven aan het spirituele is een garantie voor het priesterschap. Brevieren is bidden, maar het is meer dan dat. Zowel jij als ik zijn geroepen. En wij zijn naar God gegaan. Maar we moeten bij Hem blijven. Je moet het vuur brandend houden, en dat doe je door er hout op te doen. Daarvoor moet je tijd maken. Als je hout zoekt, heb je geen tijd voor andere dingen.

Dirk, ken jij de film: The sound of music?

VAN HEMELRIJCK

Ik heb hem wel twee keer gezien. Mooie muziek.

VAN GINDER

Dan herinner je beslist de scène waarin de abdis van het klooster 'Climb every mountain' zingt.

Hier de pauze inlassen.

4de AKTE

1ste scène

Lerarenkamer met alle leerkrachten

DERWEDUWE

Collega's, de poppenkastvoorstelling wordt hoe dan ook een succes. Het stuk is klaar en ook de poppenkast zelf en de decors.

NEUCKENS

Ons college zal niet alleen in de regio maar daarbuiten nog meer bekend worden, en niet uitsluitend om zijn gedegen wiskundeonderwijs.

VAN VLAENDEREN

Ook het vreemdetalenonderwijs heeft op ons college niveau.

VAN ONGEVAL

Om nog maar van de pedagogische aanpak te zwijgen!

PAARDEKOPER

De verhouding leraar – leerlingen is hier goed.

GROOTAERS

En dat merk je aan de resultaten van de leerlingen. Spanningen zijn er hier zelden.

NEUCKENS

Kijk eens naar wat onze oud-leerlingen aan de universiteit uitrichten. Gewoon subliem!

DERWEDUWE

We geven allemaal het beste van onszelf.

PAARDEKOPER

Iedereen heeft een aureooltje gekregen? Er zijn nog wel andere scholen die het erg goed doen.

GROOTAERS

Dirk, je bent zo stil.

VAN HEMELRIJCK

Wat hoofdpijn! Heel wat beslommeringen de laatste tijd.

GROOTAERS

We zijn allemaal maar mensen.

VAN ONGEVAL

Een beginnende leerkracht heeft heel wat werk. Er blijft weinig tijd over voor andere dingen.

VAN HEMELRIJCK

Gelukkig heb ik nog maar een uur les.

DERWEDUWE

In welke klas?

VAN HEMELRIJCK

In de vijfde Latijn-Griekse. Esthetica. Dat is een rustige groep.

PAARDEKOPER

Als je wil, ik heb nu een springuur, ik neem wel over. Onze lessen esthetica lopen toch parallel.

GROOTAERS

Wat een collegialiteit!

NEUCKENS

De directeur moet dan wel op de hoogte worden gebracht.

VAN ONGEVAL

Respect voor het gezag. Heel juist, Frans.

VAN HEMELRIJCK

Wie van ons heeft het eens niet moeilijk?

NEUCKENS

Hij werpe de eerste steen.

GROOTAERS

De grootste atheïst is vaak de grootste Bijbelkenner.

VAN HEMELRIJCK

Je voorstel is heel lief, Anne, maar een uurtje is zo voorbij.

De bel gaat.

De leerkrachten verlaten de lerarenkamer, behalve Grootaers en Paardekoper.

Bij het verlaten van de lerarenkamer.

PAARDEKOPER

Het gaat toch, he, Dirk?

Dirk knikt.

GROOTAERS

Wat een bezorgdheid!

2de scène

PAARDEKOPER

Voor Dirk heb ik dat over, hoewel ik vaak tijd tekortkom.

GROOTAERS

Een priester-leraar is een wezen apart.

PAARDEKOPER

Dirk is zoals jij en ik: een mens met gevoelens en verlangens.

GROOTAERS

Ik ken alleen Jan Van Ginder. Die weerstaat alles.

PAARDEKOPER

Hij is moeilijk te benaderen.

GROOTAERS

Jij bent meer dan geëngageerd. Poppenkast... en beginnende leerkracht...

PAARDEKOPER

Zo ben ik. Ik leef tegen meer dan honderd per uur. En dat wil ik zo houden.

GROOTAERS

O, je gaat een cassette recorder gebruiken! Een moderne leraar. Ik ga je niet storen.

PAARDEKOPER

De Franse literatuur is interessant, maar ik ben ook geboeid door het Franse chanson.

GROOTAERS

Grootaers bekijkt het cassettedoosje, terwijl Paardekoper de cassette opzet...

Oh! Gilbert Bécaud!

PAARDEKOPER

Het lukt me weer niet. Techniek en Anne: water en vuur. Was ik maar een techneut!

GROOTAERS

Houden zo. Ik help je. Welk lied?

PAARDEKOPER

C'est en septembre. Prachtig!

GROOTAERS

Kijk, zo moet je het doen.

PAARDEKOPER

Dank je wel.

Grootaers raakt Anne ogenschijnlijk onbewust aan. Samen beluisteren ze even het lied. Paardekoper zingt mee

Les oliviers baissent les bras

Les raisins rougissent du nez

Et le sable est devenu froid

Oh blanc soleil

Maitres baigneurs et saisonniers...

Grootaers raakt Anne opnieuw aan.

GROOTAERS

Heb jij daar een vertaling van?

PAARDEKOPER

Sorry, collega, ik vind dit niet leuk.

GROOTAERS

Wat bedoel je?

PAARDEKOPER

Dit is de tweede keer dat je me aanraakt. Ik hou daar niet van.

GROOTAERS

Het is niet mijn bedoeling... ik vind je gewoon sympathiek.

PAARDEKOPER

Maar dat geeft je nog niet het recht...

Van Vlaenderen komt binnen.

3de scène

VAN VLAENDEREN

Er is een inspecteur in het college.

Grootaers noch Paardekoper schenkt er aandacht aan.

PAARDEKOPER

De olijfbomen laten hun armen zakken

De druiven krijgen een rode neus

en het zand is koud geworden

Onder de witte zon

De badmeesters en de vakantiewerkers

keren terug naar hun vaste baan...

VAN VLAENDEREN

Inspecteur Leclef is op het college.

GROOTAERS

Wacht eens even, Anne. Jos moet iets zeggen.

VAN VLAENDEREN

De inspecteur Frans. Anne, je krijgt bisdommelijk bezoek.

GROOTAERS

Anne zal hem verrassen met Bécaud. Die zal versteld staan: er waait hier een nieuwe pedagogische wind.

PAARDEKOPER

Iedereen is bij mij welkom.

VAN VLAENDEREN

Zorg ervoor dat je schoolagenda in orde is. Je lesvoorbereiding moet inhoudelijk en structureel in orde zijn.

PAARDEKOPER

Dat is allemaal oké.

Paardekoper begint ietwat nerveus te doen: opstaan, snuiten, papieren verzamelen...

GROOTAERS

Ontwaar ik niet enige spanning? Wees rustig. Als ik je bezig zie, hoef je je geen zorgen te maken.

PAARDEKOPER

Wim, je bent een opperbeste kerel, en dat meen ik.

VAN VLAENDEREN

Anne, Yves Leclef valt mee.

GROOTAERS

Is het een priester?

VAN VLAENDEREN

Zolang er priesters zijn...

GROOTAERS

Heeft de leek geen kans om inspecteur te worden.

VAN VLAENDEREN

Ik heb horen zeggen dat hij een vrouwenhater is.

PAARDEKOPER

Niemand is geschapen om alleen te blijven.

GROOTAERS

Anne zal hem wel inpakken.

Grootaers en Paardekoper glimlachen naar elkaar.

Licht dooft.

4de scène

Paardekoper bij Leclef en Van Ginder

LECLEF

Ga zitten, Anne Paardekoper.

VAN GINDER

Yves, mag ik je een wijntje offeren?

Aan Paardekoper wordt niks aangeboden.

LECLEF

Graag.

Ja, wat vond je zelf van de les?

PAARDEKOPER

Er was een goede interactie met de leerlingen.

LECLEF

Je bedoelt contact... *Paardekoper knikt* Dat ontken ik niet.

VAN GINDER

Asjeblieft, collega.

LECLEF

Een lekkere bordeaux. Mag ik de fles even zien... oh! Chateau Petrus!

Donkerrood van kleur... fruitige geur... Heerlijk, Jan!

VAN GINDER

In mijn kelder heb ik nog...

Paardekoper kucht.

LECLEF

Ja, als het over wijn gaat... Waar waren we gebleven, juffrouw?

PAARDEKOPER

De samenwerking tussen de leerlingen en mij.

LECLEF

Hoe noemde je dat ook weer?

PAARDEKOPER

Interactie.

VAN GINDER

Dat vind ik heel belangrijk. Anne heeft de klas goed in de hand, en ze weet haar leerlingen te boeien.

LECLEF

Jaja. Maar ik heb toch enkele punten van kritiek.

Verwondering bij Van Ginder en Paardekoper

Waarvan enkele zwaar doorwegen in mijn beoordeling.

VAN GINDER

Laten we nog even het glas heffen.

O, excuseer, Anne, ik heb je over het hoofd gezien.

LECLEF

Even bij de les blijven, Jan.

VAN GINDER

Ook zij heeft het recht... Vruchtensap?

PAARDEKOPER

Water. Bruis, mocht het kunnen.

LECLEF

Kom, ter zake.

Je bordschema is erg slordig. Wat moeten de leerlingen eigenlijk kennen... van Septembre?

PAARDEKOPER

C'est en septembre.

LECLEF

We spreken over hetzelfde. Je schrijft enkele Franse woorden op... en dan?

D'un automne débronzé. Je vergeet een accent aigu op dé.

VAN GINDER

Inspecteur, zenuwachtigheid! Het is haar eerste jaar!

LECLEF

Mijn grootste kritiek : je volgt het leerprogramma niet!

PAARDEKOPER

Maar...

LECLEF

In je schoolagenda heb ik geen middeleeuwse literatuur gezien. In het voorlaatste jaar:

la chanson de Roland, Ballade des pendus van euh... de naam ontgaat me. Excusez-moi.

VAN GINDER

Villon. François Villon. Wij moesten er toen een parafrase van maken.

LECLEF

Dat is pas cultuur, Anne!

VAN GINDER

Akkoord. Maar Bécaud is van nu.

LECLEF

Maar van voorbijgaande aard.

PAARDEKOPER

Maar het Franse chanson, inspecteur...

LECLEF

En dan het gebruik van belgicismen: babeler... septante... Daar moet je toch wel iets aandoen.

Frans Frans!

Paardekoper knikt.

En dan mijn algemene beoordeling: goed, maar met voorbehoud!

VAN GINDER

Collega, Yves, leerlingen zijn eerder gebaat met één Bécaud, modern Frans, dan wel met dat middeleeuwse Frans.

LECLEF

Dat kan best. Ik heb het programma niet opgesteld.

Volgende jaar kom ik terug, en dan zullen we zien of je in aanmerking komt voor een vaste benoeming.

VAN GINDER

Anne zal uw raad opvolgen. Ze zal uw vertrouwen niet beschamen.

5de scène

Lerarenkamer: iedereen aanwezig behalve Paardekoper en Van Ginder

VAN VLAENDEREN

Ik heb hem in zijn Peugeot zien stappen.

DERWEDUWE

Over wie heb je 't?

VAN VLAENDEREN

Over Leclef, inspecteur Frans.

NEUCKENS

Is hij bij jou geweest?

VAN VLAENDEREN

Hoelang ben ik al niet vastbenoemd? Hij is bij Anne geweest.

NEUCKENS

Dan is onze vrouwelijke collega voor het sanhedrin verschenen.

VAN ONGEVAL

Ik ben ervan overtuigd dat Van Ginder zijn leerkrachten verdedigt.

GROOTAERS

't Zal wel meegevallen zijn. Maar je weet nooit.

NEUCKENS

Macht!

VAN ONGEVAL

Dat bestaat ook in het rijksonderwijs.

VAN HEMELRIJCK

We zijn allemaal wel begaan met Anne. Dat is mooi.

NEUCKENS

Dat is zeer christelijk.

DERWEDUWE

Er waait een nieuwe wind in ons korps.

GROOTAERS

Voor onze groep is dat een verrijking.

VAN VLAENDEREN

Wees maar zeker.

GROOTAERS

En ze is er nog mooi bij. Geen aftandse meid met een dot!

DERWEDUWE

Haarwong.

VAN ONGEVAL

Ons college mag zich zalig prijzen.

GROOTAERS

Daarstraks was ik met haar alleen in de lerarenkamer...

Van Hemelrijck kijkt naar Grootaers

Zij was een liedje van Gilbert Bécaud aan het voorbereiden... en ze was meer dan enthousiast. Dus...

VAN VLAENDEREN

Leclef is zeer conservatief. Moderne middelen? Daar heeft hij geen kaas van gegeten.

GROOTAERS

Misschien heeft Anne hem iets bijgeleerd.

VAN HEMELRIJCK

Ze blijft wel lang weg.

GROOTAERS

Wat ongeduldig, Dirk!

DERWEDUWE

Gezonde collegialiteit.

NEUCKENS

Weet je nog toen jij, André, moest worden benoemd in de hogere cyclus?

VAN VLAENDEREN

Als regent moet je nog altijd bewijzen dat je een hogere cyclus verdient.

DERWEDUWE

En volg jij op tijd en stond bijscholingen over je vak?

NEUCKENS

Jos is vastbenoemd! Dat weten jullie toch, of niet soms?

6de scène

Paardekoper en Van Ginder komen binnen.

GROOTAERS

En Anne?

PAARDEKOPER

Wat moet ik zeggen?

VAN GINDER

Er waren wat op- en aanmerkingen.

PAARDEKOPER

Het programma moet worden gevolgd, en hij struikelt over enkele woorden Belgisch Frans.

DERWEDUWE

Daar kan ik in komen. Nederlands Nederlands.

VAN ONGEVAL

Soms ben ik jaloers op je Nederlands accent.

VAN HEMELRIJCK

Dat doet nu niks ter zake.

DERWEDUWE

En toch zal een Nederlander me erg snel doorprikken. Dat maar terloops.

VAN GINDER

Mag ik? Anne weet nu wat voor de inspecteur belangrijk is...

GROOTAERS

En de nieuwe pedagogische aanpak: het chanson! Viel het in de smaak?

PAARDEKOPER

Om eerlijk te zijn...

VAN VLAENDEREN

Wat heb ik gezegd? Oerconservatief!

NEUCKENS

De kerk evolueert niet mee!

VAN GINDER

Hoe dan ook: volgend jaar is Anne vastbenoemd. Ik sta achter haar.

VAN HEMELRIJCK

Dat is meer dan goed nieuws.

VAN ONGEVAL

We moeten onze directeur bewieroken.

VAN GINDER

Dat hoeft nu echt niet.

GROOTAERS

Nederigheid!

NEUCKENS

Zeg, directeur, wanneer wordt Dirk gecontroleerd.

VAN GINDER

Ik doe dat. Godsdienst en Latijn.

VAN HEMELRIJCK

Ik heb de directeur al op bezoek gehad.

VAN VLAENDEREN

Maar dat is toch wel iets anders dan een vakinspecteur.

VAN ONGEVAL

Twijfel je aan meneer Van Ginders vakkennis?

NEUCKENS

Mensen die tot dezelfde club behoren...

VAN GINDER

Ik probeer eerlijk te zijn.

PAARDEKOPER

Collega's, ik moet ook directeur Van Ginder bedanken. Hij heeft me gesteund in de nabespreking.

NEUCKENS

Directeur, ik heb nog een klein vraagje...

VAN ONGEVAL

Opgepast, directeur!

NEUCKENS

Voor zover ik goed ben ingelicht, is het de directie die een inspectie aanvraagt.

VAN GINDER

Dat is mijn volste recht. Ik kan niet oordelen over het vak Frans.

VAN VLAENDEREN

Correct.

NEUCKENS

Maar je kan de betrokken leerkracht wel inlichten wanneer er inspectie is.

VAN GINDER

Inspectie komt als een dief in de nacht. En dat zal altijd zo blijven, zolang ik directeur ben!

En dat geldt ook voor Dirk.

Ik heb een uitstekend lerarenkorps, dat ik op mijn manier zelf samenstel, Frans.

VAN ONGEVAL

Jan Van Ginder drukt zijn stempel. Macht, maar positief aangewend.

DERWEDUWE

En terecht! Tot morgen.

ANDEREN

Ja. Hetzelfde...

7de scène

De leraren verlaten de lerarenkamer. Paardekoper en Van Hemelrijck blijven nog even talmen.

VAN HEMELRIJCK

En hoe voel je je, Anne?

PAARDEKOPER

Wat moet ik zeggen? Ik ben de directeur echt dankbaar. En jij, jij bent niet in je doen?

VAN HEMELRIJCK

Ik ben niet meer dezelfde.

PAARDEKOPER

Ben ik het?

VAN HEMELRIJCK

Ja.

PAARDEKOPER

Ik ben voor jou een grote bekoring en een permanente verlokking.

VAN HEMELRIJCK

lacht

Toen ik je voor het eerst zag, ben ik op jou verliefd geworden. Ik heb geprobeerd dat gevoel te verdringen...

PAARDEKOPER

Maar ik ben wel de verboden vrucht.

VAN HEMELRIJCK

Mijn gevoelens voor jou, Anne, vertroebelen mijn denken. Als ik je niet zie, ben ik zeer eenzaam.

PAARDEKOPER

Beiden zijn we al in de fout gegaan. We hadden niet mogen toegeven...

VAN HEMELRIJCK

Ik heb behoefte aan iemand die evenwicht brengt in mijn volwassen leven.

PAARDEKOPER

Laten we er een einde aan maken.

VAN HEMELRIJCK

Waaraan? Kom mee naar mijn kamer.

PAARDEKOPER

Is dat wel een goed idee? We zetten heel wat op het spel.

VAN HEMELRIJCK

Ieder moment dat je bij me bent, hoef ik de eenzaamheid niet te verduren.

PAARDEKOPER

Ik ben niet het middel...

VAN HEMELRIJCK

Anne, ik kan de kilte en leegte niet aan.

8ste scène

Kamer van Van Hemelrijck. Bij het binnenkomen omhelzen ze elkaar.

PAARDEKOPER

Seffens betrapt Van Ginder ons nog.

VAN HEMELRIJCK

Ik ben niet gemaakt voor het celibaat. Ik voel me echt niet goed in mijn vel.

PAARDEKOPER

Hoelang ben je nu al priester?

VAN HEMELRIJCK

Al meer dan zeven jaar, mijn studies in Leuven niet meegerekend. Ga zitten.

Iets fris? Om af te koelen. *Licht*

9de scène

Er wordt op de deur geklopt.

VAN HEMELRIJCK

Ja.

VAN GINDER

Nog een extra nabespreking over de inspectie, Anne?

PAARDEKOPER

Esthetica slurpt wel heel veel tijd op, directeur.

VAN GINDER

Dat kan ik me best voorstellen. En je doet het samen. Dirk, kan jij vanavond het college afsluiten.

Ik moet naar een collega-directeur.

VAN HEMELRIJCK

Je kunt op me rekenen, Jan.

VAN GINDER

Anne, verlies je vak niet uit het oog. Richt je niet op bijkomstigheden. Denk aan volgende jaar.

PAARDEKOPER

Uiteraard, directeur.

VAN GINDER

Tot morgen.

10de scène

VAN HEMELRIJCK

Gezondheid!

PAARDEKOPER

Hij komt altijd wel op het juiste moment.

VAN HEMELRIJCK

Die heeft er een neus voor. Kom hier, mijn duivelse verlokking.

PAARDEKOPER

Neem me maar in je armen. Ik, het vleesgeworden kwaad.

VAN HEMELRIJCK

Weet je, als je er niet bent en ik aan je denk, dat ik mezelf...

PAARDEKOPER

Daar is niks fout mee, Dirk. Maar nu ben ik er.

Licht uit.

5de AKTE

1ste scène

Lerarenkamer

VAN ONGEVAL

Is het jullie ook al opgevallen dat we Dirk en Anne niet zo vaak in de lerarenkamer zien?

GROOTAERS

Samenwerking kan alleen maar worden toegejuicht.

VAN ONGEVAL

Mijn overbuur, die chauffeur is op het bisdom, orakelt onophoudelijk: Bert, het kwaad slaapt nooit.

NEUCKENS

Dan weet je buurman precies meer over wat er zich binnen de muren van het bisdom afspeelt.

VAN ONGEVAL

Waarom die verdachtmakingen?

DERWEDUWE

In mijn beginjaren heb ik geschiedenis van de Middeleeuwen gegeven. En ik heb toen veel gelezen over het reilen en zeilen in de kloosters.

NEUCKENS

Dat is wel eufemistisch zeker?

GROOTAERS

Als leraar biologie zeg ik: De enige functie van de mens is procreatie.

VAN VLAENDEREN

Zeg liever hoe het met de poppenkast staat. Want het is bijna woensdag 18 mei.

DERWEDUWE

De 5de Latijn-Griekse weet van aanpakken. Zo gedreven dat die mannen zijn. Alles is klaar, op enkele details na.

VAN ONGEVAL

En wat bedoel je dan?

DERWEDUWE

Het toezicht in de feestzaal... daar doet het vijfde jaar een beroep op ons, de verkoop van frisdrank...

NEUCKENS

Wij zullen ons steentje bijdragen.

GROOTAERS

Het inrichten van de feestzaal, het plaatsen van stoelen, er zullen nog wel andere dingen zijn.

Zeg het ons.

DERWEDUWE

Onze jongens verdienen het: we steken ze een hart onder de riem.

VAN VLAENDEREN

L'un pour tous et tous pour un. Voor onze bibliotheek.

DERWEDUWE

Alexandre Dumas!

NEUCKENS

Les trois mousquetaires. En zeggen dat we maar regenten zijn, he, Jos!

DERWEDUWE

Wat die gedrevenheid betreft. Alexander ... iedereen weet dat hij goed kan tekenen, wel die heeft enkele strooibiljetten ontworpen, is daarmee naar een bevriend drukker geweest...

NEUCKENS

Is dat Alexander Smeets? Jaja, dat weet ik nog, die kon karikaturen maken!

DERWEDUWE

En de vijfdejaars zijn die papiertjes gaan uitdelen. Ik heb er hier enkele.

NEUCKENS

Tof! De poppenkast wordt hoe dan ook een succes.

2de scène

Paardekoper en Van Hemelrijck komen binnen.

VAN ONGEVAL

Waar zitten jullie toch altijd?

PAARDEKOPER

Esthetica is niet direct ons vak. En we willen onze leerlingen blijven boeien.

DERWEDUWE

Alle hens aan dek! Zo hoort het.

VAN VLAENDEREN

Jullie laten ons toch niet in de steek voor de poppenkast?

VAN HEMELRIJCK

Natuurlijk niet. Wat Anne zegt, is zo. Voor ons zijn de lessen kunstgeschiedenis nieuw. Heel wat informatie opzoeken.

VAN ONGEVAL

Tegen wie zeg je het. Nu ik Nederlands moet geven!

VAN HEMELRIJCK

De 17de-eeuwse schilderkunst...

DERWEDUWE

Pikant.

PAARDEKOPER

En we willen parallellessen.

GROOTAERS

Dat maakt het nog interessanter.

PAARDEKOPER

Kunnen we ook eenzelfde examen opstellen voor de klassen.

VAN HEMELRIJCK

Misschien wordt het stilaan tijd om van jullie lijsten te krijgen van boeken voor de bib, fiction, non fiction.

DERWEDUWE

Dit wordt het evenement van het jaar.

NEUCKENS

Zal ik de boekhouding doen.

VAN ONGEVAL

Ik heb hier al een lijst van Vlaamse en Nederlandse naslagwerken.

VAN VLAENDEREN

Och, waar heb ik nu de titels van die Franse romans gestoken?

VAN HEMELRIJCK

Collega's, leg de lijsten maar in mijn postvakje.

PAARDEKOPER

Je mag ze ook aan mij geven.

GROOTAERS

Uiteindelijk blijft het hetzelfde.

DERWEDUWE

First things first, of hoe zeggen ze dat?

PAARDEKOPER

Alles komt tezamen.

VAN VLAENDEREN

Niet te veel hooi op je vork nemen.

VAN HEMELRIJCK

Anne kan dat aan.

NEUCKENS

Ze is toch licentiate voor iets, he,, Jos!

DERWEDUWE

Als we allemaal nog even rond de tafel zitten!

ALLEN

Ja!

3de scène

Kamer van Van Hemelrijck – klop op de deur

VAN HEMELRIJCK

Binnen. Ha, directeur, ik had je niet verwacht. Ga zitten.

VAN GINDER

Nee. Ik kom je iets zeggen.

VAN HEMELRIJCK

Goed nieuws, mag ik hopen.

VAN GINDER

Ik heb telefoontjes gehad van ouders.

VAN HEMELRIJCK

En dat heeft met mij te maken?

VAN GINDER

Het gaat over de lessen esthetica. Meer bepaald over Jan Steen. Dat je reproducties laat zien, volledig akkoord.

VAN HEMELRIJCK

En wat hapert er dan?

VAN GINDER

De uitleg over wat er te zien is.

'k Heb hier enkele uitspraken genoteerd: losse zeden, verborgen erotiek, afrodisiacum...

VAN HEMELRIJCK

Van wie komen die?

VAN GINDER

Van de ouders... van de leerlingen die van je les krijgen.

VAN GINDER

Ik ga verder: de vrouw die afgebeeld is, is een hoer. Kijk eens naar de manier waarop ze een glas wijn aanreikt. Ze houdt het glas niet bij de kelk maar bij de voet vast...

VAN HEMELRIJCK

Dat is die 17de-eeuwse symboliek! Wat is daar verkeerd?

VAN GINDER

De ouders zijn geschokt. Dirk, het gaat hier om jongens van...

VAN HEMELRIJCK

Die weten ook wel waar Abraham de mosterd haalt. Ontwaar ik hier geen vorm van schijnheiligheid?

Wil men iemand treffen? Heb jij geen vertrouwen in je jonge leerkrachten?

VAN GINDER

Zo mag je het niet zien, Dirk! Ik heb hier nog iets: pijpen uitkloppen... dit wijst op bordeelbezoek.

VAN HEMELRIJCK

Dat staat in onze lesvoorbereiding. Ik heb de oplossing: stuur de inspecteur esthetica op ons af, maar wel in de eerste plaats op mij, Jan!

VAN GINDER

Je hoeft niet boos te zijn. Ik ben bezorgd om de goede naam van ons college.

VAN HEMELRIJCK

Wat schildert Rubens? Mythologische schilderijen, bijbelse taferelen met bloot, en waar hangen ze?

In de kerken!

VAN GINDER

Dat weet ik. Probeer die symboliek van jouw schilder op een andere manier over te brengen.

VAN HEMELRIJCK

Ik kan geen komedie spelen. Je moet de dingen bij hun naam noemen, Jan.

VAN GINDER

We moeten onze jeugd beschermen. Er komt al genoeg op ze af.

4de scène

Van Ginder opent de kamerdeur en Paardekoper wil net binnenkomen.

PAARDEKOPER

O, directeur, ik val bijna in uw armen. Ik lijk wel een gevallen vrouw. *lacht*

VAN GINDER

Je lijkt hier wel de drempel plat te lopen. Nu ik je toch zie, ik ga even met je terug.

Verwondering bij Paardekoper

VAN HEMELRIJCK

Directeur, ik heb nog niet kunnen nadenken.

Paardekoper fronst de wenkbrauwen.

VAN GINDER

Dat weet ik ook wel. Het gaat over jullie estheticalessen over Jan Steen.

VAN HEMELRIJCK

De directeur heeft verontruste telefoontjes gehad over onze lessen.

PAARDEKOPER

Is er iets mis mee?

VAN GINDER

De symboliek.

PAARDEKOPER

Ja. Oesterschelpen, mosselschelpen, pispotten, tabakspijpen, een kooi met een papegaai...

VAN GINDER

Bespaar me verdere details.

VAN HEMELRIJCK

Om hoeveel ouders gaat het?

VAN GINDER

Dat doet er niet toe.

PAARDEKOPER

En ik kan me niet voorstellen dat leerlingen ons willen boycotten.

VAN GINDER

Daarin heb je gelijk. Desalniettemin zitten we toch met een probleem!

PAARDEKOPER

Uiteindelijk is dit maar één aspect van die schilderkunst. Een detail!

VAN GINDER

Je gaat er wel licht over, Anne. Ik niet!

VAN HEMELRIJCK

Anderzijds moet je de hele zaak niet opblazen, Jan!

PAARDEKOPER

Als je over kunst praat, mag je niks uit de weg gaan. U kent toch ook de Griekse beeldhouwkunst?

VAN GINDER

Akkoord, maar alles op zijn tijd.

VAN HEMELRIJCK

Het is wel de poësis, directeur! Over minder dan twee jaar zitten onze leerlingen wel in het hoger onderwijs.

VAN GINDER

Voorzichtigheid is hier geboden.

PAARDEKOPER

In mijn lessen wordt niet gelachen, directeur, hooguit even geglimlacht.

VAN HEMELRIJCK

Het zijn nu eenmaal pubers. Hoe waren wij in onze tijd?

VAN GINDER

Veralgemeen niet.

PAARDEKOPER

Ik heb iets tegen hypocrisie!

VAN GINDER

Wat bedoel jij, Anne?

VAN HEMELRIJCK

Anne bedoelt helemaal niks.

VAN GINDER

Onze kinderen moeten we behoeden voor externe gevaren.

VAN HEMELRIJCK

De volgende reeks lessen gaat over het Vlaamse expressionisme.

PAARDEKOPER

Hebben wij als leerkracht niet de plicht alles aan bod laten komen of moeten wij alles afdekken wat over seksualiteit gaat?

VAN GINDER

Nee, we mogen niets uit de weg gaan, maar we moeten de christelijke leer verdedigen.

PAARDEKOPER

Ik heb de indruk dat er komedie wordt gespeeld.

VAN GINDER

Hoe bedoel je?

PAARDEKOPER

Vanaf het moment dat naar seks wordt verwezen, steigert de kerk.

VAN GINDER

Niets moet te grabbel worden gegooid.

VAN HEMELRIJCK

Dat doen we toch niet, Jan!

PAARDEKOPER

Ik heb de indruk dat het katholiek onderwijs soms wereldvreemd is.

VAN GINDER

Dat moet je je conclusies trekken, Anne Paardekoper.

Van Ginder verlaat de kamer.

VAN HEMELRIJCK

Dit is wel een gesprek onder volwassen mensen.

VAN GINDER

Ik heb nog te doen.

5de scène

Paardekoper en Van Hemelrijck vallen in elkaars armen.

VAN HEMELRIJCK

Ik kan niet meer zonder jou.

PAARDEKOPER

En ik word naar je gedreven.

VAN HEMELRIJCK

Ik kan de koude en de leegte niet meer aan.

PAARDEKOPER

Het gesprek van daarnet...

VAN HEMELRIJCK

Je moet hem begrijpen. Hij is directeur en hij moet voortdurend schipperen.

PAARDEKOPER

Heb jij zijn ogen niet gezien? ik vertrouw hem niet. Ik vertrouw de kerk niet.

VAN HEMELRIJCK

Nee, Anne, nu overdrijf je wel wat.

PAARDEKOPER

Van Ginder is een oudere man. Hij heeft de tijd nog gekend van de zegevierende kerk.

De katholieke zuil met haar scholen, haar ziekenhuizen...

VAN HEMELRIJCK

Denk jij nou echt dat de andere zuil...

PAARDEKOPER

We gaan ophouden. Laten we aan onszelf denken.

VAN HEMELRIJCK

Het is hoe dan ook een probleem.

PAARDEKOPER

Hou me vast. Ik: de duivelse verlokking, het vleesgeworden kwaad. Zo ziet de kerk ons, de vrouwen.

VAN HEMELRIJCK

Als jij bij me bent, voel ik me volmaakt.

6de scène

Lerarenkamer

GROOTAERS

De hoeveelste is het vandaag?

NEUCKENS

De 15de mei.

VAN VLAENDEREN

Dan weet Anne vandaag of ze volgend jaar mag terugkomen.

GROOTAERS

Dat is zo goed als zeker. Het is een open betrekking...

DERWEDUWE

En je hebt de directeur gehoord na de inspectie.

VAN ONGEVAL

Dan moet het al erg tegenzitten. Van Ginder is een eerlijk man.

NEUCKENS

De kerk! En jij, Dirk?

7de scène

Paardekoper komt de lerarenkamer binnen.

VAN ONGEVAL

En mag je blijven?

PAARDEKOPER

De directeur stond me op te wachten aan de schoolpoort.

GROOTAERS

Zo te zien aan je gezicht hangen er onweerswolken.

VAN HEMELRIJCK

En?

PAARDEKOPER

Hij vreest dat ik niet in dit lerarenkorps pas.

GROOTAERS

Wat voor onzin is dat nu?

VAN VLAENDEREN

En de reden? Zeg nu niet dat je Franse taalkennis onvoldoende is.

DERWEDUWE

En dat het chanson je de das heeft omgedaan!

PAARDEKOPER

Esthetica is de boosdoener, vermoed ik. Verder heeft hij niks gezegd.

VAN ONGEVAL

Wat kun je daar nu verkeerd mee doen!

VAN HEMELRIJCK

Van Ginder neemt het niet... onder invloed van de ouders...

PAARDEKOPER

Dat wij de symboliek in de schilderijen van Jan Steen uit de doeken doen.

DERWEDUWE

Heel wat schilderijen hebben een dubbele bodem.

GROOTAERS

Met andere woorden: te veel seks.

NEUCKENS

Zeg, Dirk, pas jij in de groep?

VAN HEMELRIJCK

Ik ben ook op het matje geroepen, maar niet vandaag.

NEUCKENS

Jij mag blijven, *Dirk knikt* de kerk verdedigt haar clubleden tot de laatste het licht heeft uitgedaan.

VAN ONGEVAL

Zo'n vaart zal het niet lopen.

GROOTAERS

Een gedreven jonge lerares... een aanwinst voor ons college!

VAN VLAENDEREN

De tijd is blijkbaar nog niet rijp.

NEUCKENS

De macht van de kerk in het onderwijs niet. Een bastion!

VAN HEMELRIJCK

Ik troost haar wel.

NEUCKENS

Hoe moet ik me dat voorstellen?

VAN HEMELRIJCK

Een priester die een leek helpt.

GROOTAERS

Kunnen we niet voor haar gaan pleiten?

Stilte... belteken ... iedereen staat op.

VAN HEMELRIJCK

Heel mooi jullie solidariteit. Maar de kerk is een bolwerk van onwrikbaarheid.

Licht dooft.

8ste scène

VAN GINDER

Anne en Dirk, jullie hebben nu geen les. Komen jullie even mee naar mijn kamer?

...

Ga zitten. Jullie hebben uiteraard al gepraat over mijn beslissing.

Anne, het is niet wat je denkt.

PAARDEKOPER

Wat denk ik dan, want u kent mijn gedachten?

VAN GINDER

Neenee, ik probeer eerlijk te zijn. Je hebt een goede, weliswaar geen uitstekende inspectie gehad.

Ik heb je bij de inspecteur verdedigd.

PAARDEKOPER

Dat is ook zo. Heeft het dan te maken met de troebels en discussie over de estheticalessen?

VAN GINDER

Neen.

PAARDEKOPER

Maar wat is het dan?

VAN GINDER

Ik raad je aan te solliciteren bij een meisjesschool. Ik zal je enkele adressen geven met een aanbevelingsbrief.

PAARDEKOPER

Maar je hebt nog altijd niet op mijn vraag geantwoord. Wat is de feitelijke reden van mijn ontslag?

VAN GINDER

Het bisdom heeft me laten weten dat volgend jaar een nieuwe priester-leraar onze rangen komt vervoegen.

PAARDEKOPER

Een priester-leraar.

VAN GINDER

Het bisdom is en blijft nog altijd de inrichtende macht.

PAARDEKOPER

De inrichtende macht.

VAN HEMELRIJCK

Zo zit de vork aan de steel.

VAN GINDER

Ik kan er niet te buiten. Het is een geestelijke met al heel wat ervaring.

VAN HEMELRIJCK

En dan moet de jongste wijken?

VAN GINDER

Wat moet ik nu antwoorden?

PAARDEKOPER

Ik stap maar eens op. Goedendag.

9de scène

VAN HEMELRIJCK

Vreemd! Vreemd!

VAN GINDER

Oh ja, Dirk, voor je ook weggaat, ik heb nog een belangrijke vraag. De pastoor van mijn parochie is in het ziekenhuis opgenomen.

Men heeft me gevraagd vanavond om 7 uur de avondmis op te dragen. Jammer genoeg kan ik niet. Kan jij me vervangen, Dirk?

VAN HEMELRIJCK

Je mag op me rekenen.

VAN GINDER

Wij, priesters, wij steunen mekaar. Wij trekken allemaal aan hetzelfde zeel.

Licht dooft.

10de scène

Kerkorgel speelt psalm: als God ons thuis brengt uit onze ballingschap, dat zal een droom zijn-

Van Hemelrijck komt in zijn kamer.

VAN HEMELRIJCK

He, Anne, wat doe jij hier?

PAARDEKOPER

Ik ben hier al een hele tijd.

Vliegen in elkaars armen en kussen elkaar.

VAN HEMELRIJCK

Ik heb Van Ginder vervangen. Ik had het niet mogen doen.

PAARDEKOPER

Hoe? Je bent toch priester voor het leven?

VAN HEMELRIJCK

Net voor de consecratie brak het zweet me uit. Ik moest me vasthouden aan het altaar. Ik kon de woorden van de consecratie met moeite uitspreken...

PAARDEKOPER

Kom hier, lieveling.

VAN HEMELRIJCK

Zo kan het echt niet meer verder. Ik ga eraan kapot.

Paardekoper streelt hem.

Mijn besluit staat vast: ik treed uit.

Anne verwonderd

PAARDEKOPER

Dat kan je niet maken, Dirk.

VAN HEMELRIJCK

Anne, ik ben verliefd op jou, en dat weet je.

PAARDEKOPER

Het is wederzijds.

VAN HEMELRIJCK

Ik kan niet in zonde leven. Mijn geweten!

11de scène

Lerarenkamer: iedereen zit klaar voor de vergadering. Van Ginder komt binnen.

NEUCKENS

Zeg, directeur, deze vergadering had je toch al eerder kunnen aankondigen!

ANDEREN

Da's waar.

Natuurlijk.

't Is goed te zien dat onze directeur geen gezin heeft.

VAN GINDER

Ja, maar ik heb wel andere verplichtingen.

VAN ONGEVAL

En daar kunnen wij niet over oordelen.

NEUCKENS

De kerk krijgt altijd steun.

VAN GINDER

Gelukkig, he, Frans! Dan staan we niet alleen. Samen sterk.

Ik heb een belangrijke mededeling te doen. Het zal niet te lang duren. Wees gerust.

Ik heb niet de gewoonte over mezelf te spreken, maar nu moet het toch even.

VAN ONGEVAL

Je maakt ons erg nieuwsgierig, directeur.

VAN GINDER

Vanaf volgend schooljaar word ik streekvicaris in het bisdom.

GROOTAERS

Dan komt er een vacature voor een directeur van een...

NEUCKENS

Bisdommelijk college. André, is dat niks voor jou?

VAN VLAENDEREN

Daarvoor heb je bekwaamheidsbewijzen van licentiaat nodig.

NEUCKENS

Dat ik daar weer niet aan gedacht heb.

VAN ONGEVAL

Ik vind dat we mogen applaudisseren voor de promotie van onze directeur.

GROOTAERS

Maar wie krijgen we in de plaats?

VAN ONGEVAL

Misschien iemand uit ons midden! Wim? Jos?

VAN GINDER

Ik weet wie mijn plaats zal innemen.

...

NEUCKENS

Komaan, directeur.

VAN GINDER

Het is meneer Leclef, de inspecteur Frans.

NEUCKENS

De club!

VAN HEMELRIJCK

Mag ik even het woord...

Hij wordt onderbroken door Paardekoper.

PAARDEKOPER

Er is iets wat ik echt niet begrijp.

VAN HEMELRIJCK

Ik ook niet. Maar dit terzijde.

Binnen afzienbare tijd treed ik uit.

Stilte

VAN GINDER

Dirk, je hebt me niet op de hoogte gebracht?

VAN HEMELRIJCK

Ik treed toe tot de lekenstand.

Stilte

VAN GINDER

En hoe zit het nu met de poppenkast?

PAARDEKOPER

Dat wordt een groot succes. Met vereende krachten zullen we daarvoor zorgen.

VAN GINDER

Dan is alles weer in evenwicht.